

2

ЁШ ОИЛАЛАРГА ФАМХҮРЛИК –  
КЕЛАЖАККА ФАМХҮРЛИК



3

ХОТИН-ҚИЗЛАР НОДАВЛАТ  
ТАШКИЛОТЛАРИ:

жамият равнақи йўлидаги фаоллик



4

Галина  
МЕЛЬНИКОВА:

Киндик қоним  
томган, одамлар  
мехр тафтини хис  
этиб, вояга етган  
она юртим —  
Ўзбекистон. Бу  
юрт мен учун ҳар  
недан азиз ва  
кадрли!



КУЧЛИ ДАВЛАТДАН – КУЧЛИ ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ САРИ

Нашр индекси - 131

# ЖАМИЯТ

ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТА

[www.jamiyatgzt.uz](http://www.jamiyatgzt.uz)

2007 йил 25 май № 21 (34)

## ИЛДИЗИ ТЕРАН НИҲОЛЛАР



Бугун мамлакатимиздаги барча мактабларда сўнгги қўнғироқ чалинади. Бу — шу ишларни синфириб катта ҳаётга, 9-синфдан сўнг коллеж ва лицейларга йўл олаётган минглаб ўғил-қизлар учун оқ йўл рамзиидир. Қўнғироқлар жаранги наўқирон авлод хотири расида умрбод муҳрланиб қолиши шубҳасиз. Чунки унинг сехрли оҳангидаги қадрдан мактаб билан хайрлашув онлари, нурли келажак остонасидаги сирли ҳаяжонлар, юраклардаги беғубор орзу-умидларнинг акс-садолари бор.

>>> 10-саҳифа

2006 йил  
31 августдан  
чоп этила  
бошлаган

Газетанинг чакана  
савдода белгиланган  
нархи — 190 сўм

## ҲАФТАНИНГ МУҲИМ ВОҚЕАЛАРИ

• Мамлакатимизга ташриф буюрган Италия Республикаси ташқи ишлар вазирининг ўрнинбосари, сенатор Джанни Вернетти раҳбарлигидаги делегация 21 май куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати раисининг ўрнинбосари Фарруха Мухиддинова билан учрашиди. Мулоқот чогига Ўзбекистон билан Италия ўртасидаги алоқалар кўплаб соҳаларда ривожланиб бораётгани, бунда иккى давлат раҳбарларининг учрашувларида эришилган келишувлар мұхим ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилаётгани таъкидланди.

• Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигига 23 май куни фуқароларнинг мурожаатларига доир давра сұхбати бўлиб ўтди. Мамлакатимиз Бош Қомисиуда ҳар бир шахс бевосита ўзи ва бошқалар билан биргаликда ваколатли давлат органларига, мусасасаларга ёки ҳалқ вакилларига ариза, таклиф ва шикоятлар билан мурожаат қилиш ҳуқуқига эга эканлиги кафолатланган. Аризалар, таклифлар ва шикоятлар қонунда белгиланган тартиб ва муддатларда кўриб чиқилиши шарт. Давра сұхбатидаги мавзу юзасидан атрофлича фикрлашиб олинди.

• Пойтахтимизда 23 май куни иккى томонлама ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон — Беларусь ҳукуматларо қўйма комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Тадбирда иккى мамлакатнинг иқтисодиёт, энергетика, банк-молия, қишлоқ хўжалиги, фармацевтика, озиқ-овқат, транспорт коммуникациялари, сайделик, маданият, каби соҳаларда фолият кўрсатётгани қатор вазирлик ва идоралари, фирма ва компаниялардан вакиллар иштирок этди.

• 24 май куни Самарқандада шаҳарнинг 2750 йиллик юбилейи муносабати билан «Самарқанд шаҳрининг умумбашарий маданий тараққиёт тарихида тутган ўрни» мавзусида ҳалқаро симпозиум очилди. Бу ҳалқаро анжумандада кўплаб мамлакатлардан иккى юзданд ортигатаникли тарихчилар, археологлар, шарқшунослар қатнашмоқда. Симпозиум 26 майгача давом этади.

**«Фарзандларимиз биздан кўра билимли, кучли, доно ва албатта баҳти бўлишлари шарт»**

Ислом КАРИМОВ

**Жамият, оила ва шахснинг ўзаро муносабатлари, уларнинг ўзаро уйгуниги мамлакатимиз Конституциясида муҳрлаб қўйилган. Унинг XIV боб, 63-моддасида белгиланганидек, «Оила жамиятнинг асосий бўғинидир ҳамда жамият ва давлат муҳофазасида бўлиши хуқуқига эга...»**

Номоз САДУЛЛАЕВ,  
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист

ҲА, оила ҳаёт абадийлигини, авлодлар давомийлигини тъзмин этувчи бўғин. Одамийлик, ҳалоллик, ростгўйлик, ор-номус, шарму ҳаё, меҳроқибат ва қадр-қиммат сингари инсоний фазилатлар айнан оила муҳитида шаклланади. Айнан шу муҳитда полапон гўдакларнинг кўнгли дунёсига миллий руҳ, миллий гурур, миллий фарҳад түгйуларни жо булади. Жисму жонида Ватани, ҳалки ва милятига меҳроқибат ҳислари уйгонади. Агар образли қилиб айтсан, Ватан ичра мұқаддас ватан санаимиши оиласа, унинг барча муммаларию келажак икбогига давлатимиз ҳам, жамиятимиз ҳам бекиёс миллий қадрият тимсоли сифатида муттасил эътибор берәтгани, замхўрлик қиласиган боиси шунда.

«Буларнинг моҳиятини ва аҳамиятини инобатса олган ҳолда, — деган эди Ўзбекистон Президенти бундан ўн йил мұқаддас — Ўзбекистон Конституциясининг беш йилинига бағишилган тантанали маросимда 1998 йилни Оила ийли дея ёзлон қилар экан, — эътиборимизни тубдан ўзгариши, оиласарни аввало ижтимоий жиҳатдан ҳимоялаш, эъзозлаш, қўллаб-куватлаш — бўғинги кунимиз учун ва эртаниги истиқболимиз учун нақодар мұхим ва дол зарб эканлигини яхши тушунишишимиз ва англашимиш керак...»

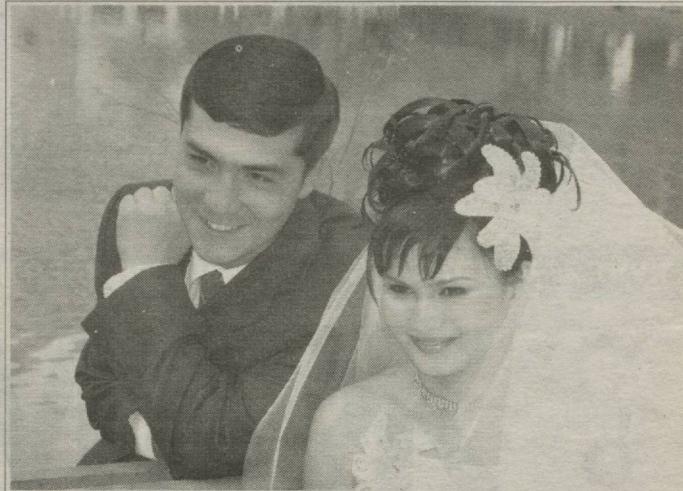
Шу нуқтаи назардан жорий йил 18 май кунин давлатимиз раҳбари имзоси билан ёзлон қилинган «Ёш оиласарни мөддий ва маънавий қўллаб-куватлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» Фармон алоҳида аҳамиятга эга. Фармон «Ўзбекистон Республикасида ёшларга доир давлат сиёсатининг асослари тўғрисида»ги Конун мавқенини яна бир бор мустаҳкамлаш билан бирга «Ижтимоий химоя ийли» давлат дастури ижроси йўлида мутлақо янги ҳадам — ёш оиласарга ўзига хос замхўрлик намунаси бўлди. Хусусан, ёшларнинг мустақил ҳаётга кириб келишилари, мустақил меҳнат фаолиятини бошлашлари, барқарор даромад манбаларига эга бўлишлари, уй-жой ва маший шароитларини яхшилаш олишлари учун бамисоли яшил йўл очилди, амалий рабтагомиллари пойдевори мустаҳкамланди.

Зеро, ёшларга оид сиёсат — «Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатининг асослари тўғри-

сида»ги Конуннинг 1-моддасида ёзил кўйилганидек, — Ўзбекистон Республикаси давлат фаолиятининг устувор ўналиши бўлиб, унинг мақсади ёшларнинг ижтимоий шаклланиши ва камолотопиши, алоҳиди ижтимоий жамият манбаатлари йўлида имкони борича тўла-тўқис рўёбига, чиқиши учун ижтимоий, иқтисодий, хуқуқий, ташкилий жиҳатдан шарт-шароит яратиш ҳамда уларни кафолатлашдан иборатидир.

Бу сиёсат — миллити, ирқи, тили, дини, ижтимоий мавқеи, жисми, маълумоти ва сиёсий эътиқодидан қатъий назар барча ёш фуқароларимиз тўғрисида қайтуради.

Бу сиёсат — миллити, маданий антъаларнинг авлоддан авлодга ўтиши, авлодларнинг маънавий алоқалари ва ташабbusларини кўллаб-куватлаиди. Уларнинг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва конунлари доираси-



маблағлари излаб топиш вазифаси ҳам кўйилган... бу ҳам катта гап...

— «Сиз раис бўлган қишлоқ фуқаролар йигини катта йигинми, аҳоли кўпми?» — сўрайман яна.

## ЁШ ОИЛАЛАРГА ФАМХЎРЛИК – КЕЛАЖАККА ФАМХЎРЛИК

да ўз манбаатларини амалга ошириш йўлларини эркин танлаб олишларига кафолат беради. Бу сиёсат — жамиятни ривожлантириш йўлида республика ёшлари ҳаётга онд дастурларни ишлаб чиқиш ҳамда ҳаётга татбиқ этишлариди уларнинг бевосита иштироқ бўлишларини тъзминлаиди.

Бу сиёсат — ёшларни ижтимоий жиҳатдан муҳофазалашда — жисмоний, ақлий, алоқий жиҳатдан ўшибини ўзбекистон ҳалқининг манбаатларни йўлида ижтимоий камолот пишини тъзминлаш учун ёш фуқаролар ва уларнинг оиласарига бери-

**Ўзбекистон Республикаси Фармонига кўра ёш оиласарга имтиёзли шартлар асосида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ташкил қилиш, уй-жой қуриши, тъзмирлаш ва сотиб олиш (ижара олиш), уй хўжалигини ўзла қўйши, мебель ва узоқ муддат фойдаланиладиган ҳаётий зарур товарлар сотиб олиш учун 2007 йилда 50,0 миллиард сўм ажратилди.**

лайдиган давлат кафолатларини ўз ичига қарраб олади. Улар учун бепул тиббий хизматни, бепул таълим олиши, спорт-согломаштириш ва маданий-маърифий муассасаларга имтиёзли шартларда қатнашиши, уй-жой куриш, рўзгор буюмлари сотиб олиш учун кредитлар берил боришини кўзда тутади.

Айни чорда, дастлабки меҳнат фолияти учун иш жойи билан тъзминлаши ёки амалдаги конунларга мувофиқ мөддий компенсация олиш хуқуқини ҳам булади.

Айни чорда, дастлабки меҳнат фолияти учун иш жойи билан тъзминлаши ёки амалдаги конунларга мувофиқ мөддий компенсация олиш хуқуқини ҳам булади.

очиш, ёшларни кичик бизнес ва тадбиркорликка жалб қилиш аниқ белгилаб қўйилди. Ёш оиласарга ўзларининг тадбиркорлик ишларини ташкил этишлари учун микрокредитлар ажратиш, касаначиликни ривожлантириш, уларга имтиёзли равишда корамоллар согтиш асосида меҳнат билан бандилитини тъзминлаш ва барқарор даромад манбаларини шакллантириб олишлари учун зарур шароитлар яратиш йўллари кўрсатилди.

Ушбу сатрларни ёзётган чоғим олис Кўшработ туманининг Урганжи қишлоқ фуқаролар йигинидан кўнғироқ бўлди. «Мен — йигин раиси Бекмуҳаммад Мамарасувомян» — дега танишитирди ўзини кўнғироқ қиливчи ва мақсадга кўчди.

— Президентимизнинг «Ёш оиласарни мөддий ва маънавий қўллаб-куватлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармон билан қишлоқларни ҳам янги турмуш кураётган ёшлар кўп. Улар учун мазкур Фармон жуда катта мадад бўлди.

Фармонда билан фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари зими масига ҳам маъсуллият юқланган: кам тъзминланган оиласар фарзандлари бўлган ёшларга, айниска, уларнинг никоҳдан ўтиш ва тўй маросимларири нутказиша қўшимча мөддий ёрдам кўрсатишимиш лозимлиги алоҳида қайд этилган...

— «Банклар томонидан имтиёзли шартлар асосида ипотека, иштимол кредитлари ва микрокредитлар ажратилиши белгиланганни ҳам зўр иш бўлган-а?» — сўзини бўламан унинг.

— Ҳа, мен ҳам ҳозир шуни айтмоқи эдим.. Кичик бизнес, хусусий тадбиркорлик, уй-жой куриш, сотиб олиш, тъзмирлаш, уй жиҳозлари, музлатиги, гилам, телевизор каби узоқ муддат фойдаланиладиган жиҳозлар сотиб олиш учун эътижталаб ёш оиласарга кредитлар шаклида 50,0 миллиард сўм маблағ ажратилиши — бу ниҳоятда катта тадбир... Ва яна Фармонда қатор ташкилотлар олидига ажратилган ана шу маблағдан кам бўлмаган миқдорда қўшимча кредит

— Нимасини айтасиз, тоёлар орасида 38 та катта-кичик қишлоқлар бор. Улар тўргта маҳалла фуқаролар йигинни таркибида бирлашган. Ҳар бирини қишлоқ марказидан 35-40 чақирим нарида жойлашган 80-85 чақиримда бўлган чўпон овлулари ҳам бор...

**Статистик маълумотларга кўра, Ўзбекистонда ўзига ўртача 175-180 мингдан ортиқ никоҳ қайд қилинади.**  
**Мамлакатимиздаги жами оиласарга сонининг салқам 40 фоизини ёш оиласар ташкил этади.**

Ўзбекчилик, биласиз, болажон хаљкимиз, ҳар бир оиласа камидан 3-4 нафардан уйланадиган, турмушга чиқадиган йигит-қизлар бор. Ана шулар учун Фармон айни мудда.

Табиийки, бундай эътибор, бундай эъзоз ва замхўрлик ёшлар тафаккурида «Жамоатга нимаики фойдали» деган ўй ва тушунчани жо қиласи.

Суҳбатдoshим жисмоний шахслар ёш оиласа аъзоларнинг солиқида тортиладиган даромадларига кирмайлидиган даромадлар, ёш оиласар тоғифасидаги ходимларнинг ипотека кредитларига бадаллар борасидаги имтиёзлар ҳақида ҳам тўлиб-тошиб гапириди.

Мухтасар айттанды, Ўзбекистонда давлат доим ҳалқ манбаатларини кўзлаб, «Ўзбекистон Республикаси»нинг давлат мустақиллиги асослари тўғрисида»ги Конун негизидан республика ёшларининг, хусусан, ёш оиласарларининг ижтимоий ҳамда маънавий камолот топишлари учун шарт-шароит яратиб берига қаратилган ёшларга оид сиёсат изил амалга оширилмоқда.

Мантиқий хуласа шуки: ёш оиласарга замхўрлик — миллиат ва ҳалқ келажакига, авлодлар давомийлигига замхўрлик ҳамдир.

Мамлакатимизда хотин-қизларнинг ижтимоий-сийесий ва иқтиносидан соҳалардаги фаоллигини кучайтириши масаласи аниқ мақсади давлат сиёсати даражасига кўтаришган. Мамлакатимиз Президентининг 2004 йил 25 майдаги «Ўзбекистон

Хотин-қизлар қўмитаси фаолиятни қўллаб-кувватлаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони хотин-қизларнинг жамиятдаги мавқеини ошириши, уларнинг муаммоларини ҳал қилиш билан шуғулланадиган ташкилотлар фаолиятини янада самарали бўлишига ёрдам берди.

Нурали ШОДИЕВ,  
«Жамият» мухбири

БУ борада давлат ва жамият қурилиши, бозор иқтиносидини ривожлантириш, оналини ва болалини мудо-фаза қилиш, онларни мустаҳкамлаш, соглом турмуш тарзини тарғиб қилиш, баркамол ёш авлодни тарбиялаш ва жамият ҳәтида хотин-қизларнинг иштирокини кенгайтиришга қаратилган вазифалар амалга оширилмоқда. Ноҳукумат хотин-қизлар ташкилотлари фуқаролик жамиятининг таркибий қисмига айланнишига катта эътибор берилмоқда. Бинонбин, мамлакатимизда хотин-қизларнинг ўрнини мустаҳкамлаш, уларнинг сиёсий, ижтимоий, иқтиносидан соҳалардаги фаоллигини ошириша ноҳукумат ташкилотлар катта роль ўйнамоқда. Бугун республикада кўплаб шундай ташкилотлар фаолият кўрсатмоқда, улар хотин-қизларнинг ҳуқуқий билимларини ошириши, касб ўргатиш, соғлигини мудофа-за қилиш, кам таъминланган ва кўп болали оиласларни қўллаб-кувватлаш билан шуғулланмоқда.

Хусусан, «Мехр» хотин-қизлар подавлат нотижорат ташкилотлари бирлашмаси



2001 йилда ташкил этилган бўлиб, асосий мақсади бирлашма аъзолари ва республикамиз хотин-қизлар ташкилотлари ҳамда аёллар мумомлари билан шуғулланувчи подавлат ташкилотларнинг фаолиятини мудофиқатли-рища ёрдам бериш, умумий манфаатларни илгари суриш ва ҳимоя қилиш, жамият ҳәтида аёллар подавлат ташкилотларнинг иштирокига кўмаклашишилар. Ҳозир бирлашмага республикадаги 40 дан зиёд хотин-қизлар подавлат ташкилотлари аъзо.

— Мамлакатимизда хотин-қизларнинг жамоат ишларидаги, жамиятининг ижтимоий-сиёсий ҳәтидаги ролини янада ошириш давлат сиёсатининг мухим йўналишларидан биринга айланган, — дейди «Мехр» хотин-қизлар но-

давлат нотижорат ташкилотлари бирлашмаси раиси Зулфия Тўхтахъюева. — Маҳаллаларда, ҳукуқни ҳимоя қилиш органларида, партия тармоқларида хотин-қизлар билан ишлаш фаоллашди. Зеро, ҳётининг барча жабхаларида, демократия давлат бошқаруви ва барқарор ривожланишига эришиш учун хотин-қизларнинг жамиятини мудофиқатли-рища оқиғасиди бирлашмаси ҳаракатида қўйилди. Бирлашманинг сунғит иккита форуми мазкур асосида ўтказилиди.

Давлат миқёсида хотин-қизларнинг ҳукуқ ва манфаатларни ҳимоя қилиш учун барчар зарур чоралар кўрилмоқда. Ўзбекистон ушбу соҳага таалукли кўллаб халқаро ҳужжатлар, жумладан БМТнинг «Аёллар ҳукуқлари камситилиши»нинг барча шаклларига барҳам бериш тўғрисида»ги Кон-

венция ва Пекин ҳаракатлар платформасига қўшилди. Мазкур Конвенция бажарилишининг мониторингини ўтказиши, унинг бажарилиши ҳақидаги подавлат хотин-қизлар ташкилотлари билан ҳамкорликда Муқобил маърузани тайёрлаш, шунингдек, Пекин декларацияси ва Ҳаракат дастурини ҳамда бу борадаги миллий ҳужжатларни рўёбига чиқариш ҳам бирлашманинг мухим вазифалари сирасига киради. Бу мақсад-вазифалар доирасида бирлашма ўз фаолияти мобайнида бир неча йирик форумлар ташкил этиди.

«Мехр» хотин-қизлар подавлат-нотижорат ташкилотлари бирлашмаси Ўзбекистон Нодавлат нотижорат ташкилотларини кўллаб қувватлаш Фондининг иккита грантини кўлга киригтан. Бирлашманинг сунғит иккита форуми мазкур грантида демократлаштириш жараёнини жадаллаштириш учун давлат ҳамда тадбиркорлик тузилемалари, хотин-қизлар подавлат нотижорат ташкилотлари ўтасидаги ҳамкорликни қуайтириш ишлари муддакама этилди.

2006 йилда бўлиб ўтган «Ўзбекистоннинг ижтимоий-иқтиносидан ҳәтида хотин-қизлар ролини ошириш истиқболлари» мавзуидаги форумда хотин-қизлар подавлат ташкилотлари вакиллари иштирокида Ўзбекистонда демократлаштириш жараёнини жадаллаштириш учун давлат ҳамда тадбиркорлик тузилемалари, хотин-қизлар подавлат нотижорат ташкилотлари ўтасидаги ҳамкорликни қуайтириш ишлари муддакама этилди.

Бунда хотин-қизлар подавлат нотижорат ташкилотларининг ўзаро ҳамкорлигини мустаҳкамлаш, уларнинг самарали фаолиятини таъминлаш мухим аҳамият касб этади.

2007 йилда ўтказилган «Жа-

Жамият ривожлангани сариги  
малакали кадрларга бўлган  
эҳтиёж ҳам ортиб боради.

Мустақиллик ишларидаги  
мазкур масала давлат  
сиёсати даражасига

кўтарилиди. Ёшларга касб-

хунар ўргатши тизими  
тубдан таомиллашиди. Бунда

айниҳса, янгидан барпо  
эттилаётган замонавий

колледжларнинг алоҳида ўрни  
бор, албатта. Умумалқи  
аҳамиятига молик бу кенг

қамровли ишларга подавлат  
ташкилотлар ҳам баҳоли  
кудрат ҳисса қўшайти. Улар

тасарруфидаги ўқув

марказлари мамлакатимиз  
таълим тизимининг бир

бўлаги сифатидаги ётироф

этимоқда

Элмурод ЭГАМҚУЛОВ,

«Жамият» мухбири

БУ марказларда таълим олган ўғил-қизлар қиска муддатда (2 ойдан 4 ойгача) кундаклик турмушда ва ойла-

## ХУНАРЛИ ЗЛ КАМ БЎЛМАС

да асқотадиган касб-хунарларни ўрганмоқдалар. Бу эса жамият баркарорлиги, аҳоли бандлигини таъминлашга мухим омили бўляти.

Сурхондарё вилоятининг Ангор туманида 2005 йил июн ойидаги ташкил этилган шундай масканлардан бири — «Ёшларни касбга йўналтириш» маркази ҳам ўз олдига мақсадли вазифаларни кўйган. Дастлаб, касб-хунар коллежлари таалabalari ва умумтаълим мактаблари ўқувчилари ўтасидаги давра сұхbatлари, семинарлар тарзида, яъни ёшларни касбга йўналтиришнинг мазмун-моҳияти, сир-асорларини ўргатиш бўйича фаолиятини бошлаган марказ 2006 йил октябрь ойидаги Ўзбекистон Нодавлат нотижорат ташкилотлари миллий асоциациясининг аъзолигига қабул қилинди. Шундан сунғи марказ Ассоциациянинг ҳар бир тадбирорида ўз лойиҳаларидан иштирок этади. Марказ тақдим этган туманидаги ўрмон хўжалиги касб-хунар коллежидан ижара олинган хоналар чилангарлик ва электр пайвандлаш асбоб-ускуналари билан жиҳозланган. Бу ерда асан, қишлоқлардан келган 60 нафар ўсмири билим олмоқда. Уларга тажрибали ўқитувчilar таълим бералади. Ёшларнинг бу касбга қизиқишила-

тур лойиҳалар танловида марказ «Хунарли хор бўлмас» лойиҳаси асосида 3 миллион 200 минг сўм қийматидаги грантига сазовор бўлди.

Грантига биноан чилангар ва электр пайвандловчи касбларини ўргатадиган уч ойлик ўкув курси ташкил этилди. Маблагнинг бир қисмига асбоб-ускуналар харид қилинди. Марказ раҳбари Муҳаббат Солисеванинг айтишича, мазкур курсга ёшларни жалб этиш учун туман маҳалла ва умумтаълим мактабларига ўзлонлар берилди. Бинонбин, бу касбларни ўрганишига туманда эҳтиёж бор. Чунки қишлоқ жойларда чилангар ва электр пайвандловчиларга талаб катта.

Айни пайдада «Ёшларни касбга йўналтириш» марказида ўкув машғулотлари ва амалиёт дарслари қизин кетаяти. Ангор туманидаги ўрмон хўжалиги касб-хунар коллежидан ижара олинган хоналар чилангарлик ва электр пайвандлаш асбоб-ускуналари билан жиҳозланган. Бу ерда асан, қишлоқлардан келган 60 нафар ўсмири билим олмоқда. Уларга тажрибали ўқитувчilar таълим бералади. Ёшларнинг бу касбга қизиқишила-

ри юқори. Куннинг иккинчи ярмидаги ташкил этиладиган амалиёт дарслари, айниҳса, жуда қизиқарли ўтади.

— Курсимизни битирган ёшларнинг жамиятда ўз ўрнини топишига ишонаман, — дейди марказ раҳбари Муҳаббат Солисева. — Биз мазкур иккита касбни ўқитиш ва ўргатиш билан» чекланиб қолмоқчи эмасмиз. Келгусида унинг доирасини кенгайтириб, қизлар учун ҳам курслар ташкил этишини режалаштирганимиз. Миллий хунармандчиликка ёшларнинг қизиқишилар баланд. Шуну инобатга олиб, сандиқсозлик ва бешиксозлик бўлиmlарини очмокчимиз. Нијатимиз — ўғил-қизларимиз ўқисин ва касб-корли бўлсин.

Ёшларнинг буш вақтларини мазмунли ўтказилиши, уларнинг касб-хунар эгаллашига, жамият учун фойдали инсон бўлиб ётишишларига кўмаклашшини ўзининг асосий мақсади деб хисоблаётган «Ёшларни касбга йўналтириш» маркази Ўзбекистон Нодавлат нотижорат ташкилотлари миллий асоциацияси ва Ўзбекистон Нодавлат нотижорат ташкилотларини кўллаб-кувватлаш фондининг бундан кейинги тадбирлари ва танловларидаги ўз лойиҳаларидан билан фойдала ошишини таъниди. Бинонбин, аҳоли бандлигини таъминлашга хизмат қишуви, бундай подавлат нотижорат ташкилотларини тажрибали ўқитувчilar таълим бералади. Ёшларнинг бу касбга қизиқишила-

Йирик мовий қўзларда болаларча бегу-  
борлик, самимият балиқиб турган бу аёлни  
танимайдиганлар бўлмаса керак. У телевиз-  
иондаги майин ва сехли овози, чироили  
табассуми билан ҳар бир хонадоннинг  
аъзосига айланниб бўлган. Мана ярим асрдан  
ошибики, Ўзбекистон телевидениеси сухандо-  
ни, «Дўстлик» ордени соҳибаси Галина  
Мельникова олиб бораётган кўрсатувлар,  
«Ахборот» дастури янгиликлари кўччилик-  
нинг қалбидан жой эгаллаган.



**Галина МЕЛЬНИКОВА:**

## ОДАМЛАРНИ ЯХШИ КЎРАМАН

— Галина Витальевна, сухандон бўйини орзу қилганимисиз ёки бирор вожеа сабаби танлаганимисиз?

— Мактабни битирганимда ойлавий ағланани давом этириш учун (отам шифокор эдилар) Тошкент Тиббиёт институтининг болалар касалликлари бўлимига ўқишига кирдим. Иккичи курсдалик пайтимда телевидение очишида сухандонликка танловъ ўзлон қилинди. Ҳамкурсларим адабиётга, шеърияга бўлган қизиқи-

ўқиб, битириб ҳам олдим.

— Узиниз мустақил рашвида тайёрларсан илк кўрса-  
тунинизни эслай оласизми?

— Албатта. Бу «Мусиқий календарь» деб аталувчи тав-  
лимiga оил кўрсатув эди. Ке-  
йинчалик мусиқий жамоалар, композиторлар ва хонандолар ҳақида туркум кўрсатув-  
лар тайёрладим. Д. Шостакович, А. Хачатурян, М. Ашрафий, М. Тургунбоева, Тамарахоним, Г. Вишневская, М. Плисецкая, Т. Шмыга, Э. Пехса каби таникли санъаткорлар билан олиб борган сұхбатларни жараённида илк кўрсатувдаги ҳаяжонларим ўз-ўзидан йўқолди. Адабий кўрсатувларим давомида машҳур изодкорлар Зулфия, Туроб Тўла, Раим Фарҳодий, Александр Файнберглар билан мулукот қилиш шарафи-  
га мусаррас бўлганман.

— Галина Витальевна, иш юзасидан мамлакатимизнинг кўпгина вилоятларида ҳам бўлгансиз, албатта??

— Мен нафасинт сухандон, телевидениенгт мухбири ҳам эдим. Оддий меҳнат соҳибларидаги соддатик, ишибармонлик мени доимо ўзига ром этиб келган. Юртимиз вилоятларида бўлиб, ишлаб чиқариш илфорлари, саноаткорхоналарида меҳнат қиласига ажойиб инсонлар ҳақида ҳикоя қилинган.

Дала меҳнаткашлари билан учрашиб, улар ҳаётни ва фоалиятидан лавҳа-кўрсатувлар тайёрларанмиз. Ана шу меҳнатларим боис ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист увонига лойик кўрилганман.

— Ўзбек заминидаги туғи-  
либ, вояга етдингиз. Агар им-  
коният туғилса, бошқа би-  
рор мамлакатда яшаш ва  
ишлаб учни кетармидингиз?

— Телевидениедаги ишим давомида кўп йиллар Москва-  
квада ўзгачи қизиқиши ва меҳн-  
тадаги қараб турганларини хис-  
қилардим. Улар эринимасдан  
телефонидаги кўнғироқ қилишар,  
яхши чиққан кўрсатувим учун табрикли-  
шарди... Ва ниҳоят қалбим буорган ишни қўлдим.  
Кейинчалик Тошкент чет тиллар институтининг инглиз-  
тили фокултетини сиртдан

ман. Сабаби оддий: менинг киндиқ қоним томган, одамлар меҳр тафтини хис этиб, вояга етган она юртим — Ўзбекистон. Бу юрт мен учун ҳар недан азиз ва қадрли!

— Жамоат ишлари билан хам шуғулланар экансиз...

— Одамларни ҳақида кўраман. Уларга озигина бўлса-да, ёрдамиш тегса — бошним кўкка етади. Улар ишончи билан кўп йиллар Ҳамза туман кенгашига депутат этиб сайландид. Икки марта рус маданият маркази бошқарувида ҳайъат азоси бўлдим. «Саховат» ва «Муруват» ўйларидаги мактаб-интернатларда тарбияланыётган болаларнинг ижодий фестиваль ва марафонларини ўтказиш, уларга ҳаёт кўнникмаларини сингидришдек олижаноб ишга хисса кўшиш мен учун гоитда мароқли. 2004 йилни хайрия юклари билан Белсанга борганинаги болалар қувончи умбод ёдимдан чиқмаса кепак. Жамоат ишларидаги фоалиятим туфайли 1998 йилда давлатимизнинг олий мукофоти — «Дўстлик» орденини олишга мушарраф бўлдим. Инсон меҳнати бу қадар қадр топадиган юрт яна қаерда бор?

— Оиласиз ҳақида ҳам сўзлаб берсангиз?

— Түрмуш ўтргом, учта фарзандимиз бор. Улар ишлаб чиқаришнинг турли соҳаларида хизмат қилишади. Тўртта наваранинг бувисиҳам бўлдим.

— Галина Витальевна, сизни кўрган одам набирало аёл деб ўйламайди. Ёш кўринишингизнинг сабаби нимада?

— Инсонни меҳнат тобладиди. Телевидениеда дастлаб иш бошлаган кезларимда барча кўрсатувлар эфирга жонли узатиларди. Бу жуда катта масъузият демакдир. Шу боис ишга жиддий ёндашишин шиор қилиб олганман. Бундан ташқари, ҳар бир аёл ҳар қандай шароитидан ҳам ўзининг аёл эканини унутмаслиги лозим...

Муборак МИРКАМОЛОВА  
сұхбатлашди

СЕМИНАР

## ТЕЗКОР ВА ТАЪСИРЧАН ВОСИТА

Замонавий журналистикада репортаж кенг кўлланилаётган жанрлардан ҳисобланади. Айниқса, воқеликни тез ва таъсирчан етказиб беришида бу жанрнинг олдига тушадигани йўқ. Хўш, бу жанрдан миллый журналистикамиз қай даражада фойдалана олайти?

Бувёд АБДУЛЛАЕВ,

«Жамият» мухбири

Яқинда Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот во-  
ситалари ва ахборот агентларини қўллаб-кувватлаша ва ривожлантириш жамоат фонди томонидан «Босма ва ин-  
тернет нашрларидан репортаж: жанр хусусиятлари ва амал-  
иёт» маъзууда ўтказилган семинарда шу каби масалалар  
муҳокама этаилли.

Тадбирада журналистиканинг бу муҳим жанри илмий асосларни ва бутунги матбуот саҳифаларидаги чоп этилаётган репор-  
тажлар сифати тўғрисида сўз юритилди. Таниқи олим ва журналистлар ўз тажрибаларини журналистика факультетлари таалабларидан ўтказишида. Шундан сўнг ёш журналисти-  
стлар уртасида репортаж материалларини тайёрлашни ўзига  
хос жиҳатлари ҳақида кенг доирада муҳокама бўлиб ўтди.

Шунингдек, семинар доирасида Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот восьиталари ва ахборот агентларини қўллаб-кувватлаша ва ривожлантириш жамоат фонди кўма-  
гига «Маърифат», «Учитель Ўзбекистана» газеталари таҳри-  
рияти қўшида ташкил этилаётган «Маҳорат мактаби»нинг тақ-  
димот маросими ҳам ўтказилди. «Маҳорат мактаби» ташкил этиши журналистикада ўз самарасини берган замонавий ўқитиши услуби ҳисобланади. Бу ерда ўқитиши ихтинослашув бўйича амалга оширилди. «Маҳорат мактаби»да ўқиган ёшлар билим ва профессионал кўнникмаларини шакллантиришдан ташқари, бевосита таҳририят ишигига ҳам жалб эти-  
лиши кўзда тутиланган.

Семинарда Ўзбекистон Журналистлари ижодий юшомаси ва ахборот агентларни раҳбарлари, оммавий ахборот во-  
ситалари ходимлари ҳамда журналистика факультети ўқитувчи  
ва таалабларни ташкил этиши.

## ИЖОД АҲЛИГА ЭЪТИБОР

Пахрисабз туманидаги Беруний оромго-  
ҳида Қашқадарё вилоятида фаолият олиб  
бораётган оммавий ахборот восьиталари  
ходимлари, республика радио телевидение  
ва газеталари ҳамда ахборот агентлика-  
тининг вилоятдаги мухбирлари, матбаба  
корхоналари ходимлари иштирокиди иши-  
лиши бўлиб ўтди. Унда фахрий журналисти-  
лар, кенг жамоатчилик вакиллари иштирок  
этдилар.

ТАДБИРДА сўзга чиқсан вилоят ҳокими Нуридин Зай-  
ниев оммавий ахборот восьиталари ходимларининг барча  
жабхаларда амалга оширилаётган ислоҳотларни изчил да-  
вом этириш, жамияти демократлашириш ва янгилаш-  
мамлакатни модернизациялаш ижтимоий ҳаётимиздаги  
воқеа-ҳодисаларни холисони ёритиш, кишиларимизнинг ян-  
гиликларга бўлган эҳтиёжини таъминлаш борасидаги хиз-  
матлари хусусида гапириб, яқинда «Қашқадарё» газетаси  
таҳриятининг журналистика соҳасида «Олтин қалам» ик-  
кинчи Миллый мукофоти халқаро танлови бош миллый  
мукофотига сазовор бўлганларни алоҳида таъкидлайди.

Тантанали маросим иштирокларига кўммат баҳо сов-  
фалар — компьютер, рангли телевизор, NoteBook, аудио ва  
видео магнитофонлар, пул мукофотлари топширилди.

Самимий ҳамда алоҳида эътибор учун ижод аҳли ташки-  
лотчиларга ўз миннатдорчиликларини изҳор қилиши. Шах-  
рисабз туман маданият санъаткорлари ижро-  
сидаги дистортар кўй-кўшиқлар байрам тадбирага ўзача  
рӯз бағишлади.

«Туркистон-пресс»

**Мустақил мамлакатимизда амалга оширилаётган бемисл бунёдкорликлардан қай даражада ифтихор түйши мумкин? Бу саволга жавобан, оддийгина қилиб шундай дейши мумкин: бу улкан куришишлар ўзига хослиги, шакл-шамойили, истиқболли кўриниши ҳамда миллат ўтмишига даҳдорлиги билан кўнглимизни беадад шукроналик ва ғурур түйтуларига чулгайди.**

**Илхом КАРОМОВ,**

«Жамият» мухабири

**ЯКИНДА** Ўзбекистон Республикаси Президентин ҳузуридаги Давлат ва жамият куриши академиясида «Шаҳарсозлик асослари ва шаҳарсозлик соҳасидаги конун ҳужжатлари дастури» бўйича маҳсус семинар-мунозара бўлиб ўтди.

Тадбирда Академиянинг тажрибали профессор-ўқитувчилари билан бир қаторда шаҳарсозлик соҳасида фаолият кўрасатётган мутахассис олимлар, шунингдек, Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри, вилоятларининг шаҳар ва туманлари ўқимларининг капитал куриши, коммуникация, коммунал ҳўжалик ва ободонлаштириш масалалари бўйича биринчи ўринбосарлари иш-

# ЁФДУГА ЧЎМИЛСА ШАҲАРЛАР

**юрг обод, кўнгиллар шод бўлади**

**СУРАТДА: Ўзбекистон тасвирий санъат галереяси**



минглаш, соҳага доир ўзаро фикр-мулоҳаза алмашиб мақсадида ташкил этилган. Шу билан бирга, тадбир жамиятимиз ҳаётининг барча соҳаларида, чунончи, капитал куриши, коммуникация, зарадар жонли, самимий тарзда кечди.

**Хурмат АБДУЛЛАЕВ,**  
**Хива тумани ҳокимининг биринчи ўринбосари:**

— Модомики, шаҳарсозлик ҳақида гап борар экан, биринчи гафла, юқорида қайд этилган қарор хусусида тұхталмоқчи эдим. Хусусан, унда таъкидлаб ўтилган шаҳарлар, шаҳарчалар ва қишлоқ аҳоли пунктларни бош режаларини ишлаб чиқиши, керакли жойларни сифати шаҳарсозлик ҳужжатлари билан ўз вақида таъминлаш, соҳада ўйл юйилган камчиликларни бартараф этишиша раҳбар ходимларнинг масъулиятини, шахсий жаъобгарлик ҳиссини янада ошириши шу куннинг долзарб талабидир.

Хозирги кунда Хива тумани бош режасини ишлаб чиқиши поёнига етказилмоқда. Махаллий бюджетдан зарур маблағлар жаратилган. Курилиши ўзимиз амалга оширилами. Туманга хос бунёдкорликлар ишлари давом этаپти. Мисол унун, 2005 йил туманда 800 ўрнили мактаб курилган эди. Қолғандар эса капитал таъмилнан, реконструкция қилинапти. Ҳоразм Матмун Академиясининг 1000 йиллиги юбилей муносабати билан кўча ва хиёбонлар ободонлаштирилди. Энди эса барчамизнинг истагимиз битта: 2008 йилдан бошлаб, Хива тумани мазкур

тирок этишиди.

Мазкур тадбир Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2005 йил 31 августрдаги «Шаҳарлар, шаҳарчалар ва қишлоқ аҳоли пунктларининг бош режаларини ишлаб чиқиши ва амалга ошириши жараёнларни тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ти қарори ижросини тав-

коммунал ҳўжалик ва ободонлаштириш соҳаларида амалга оширилаётган туб ислоҳотларининг мазмун-моҳияти, кўлга киритилган ютуқлар ҳамда яқин келажак ва истиқболдати ишларининг амалга оширилишида ушбу соҳа раҳбар ходимлари олдиди турган масалаларни атрофлича муҳокама этишига имконият яратди. Муно-

бош режа асосида ободонлаштирилайди.

**Азмиддин СОЛИҲОВ,**

**Паркент тумани капитал куриши бошқармаси бошлиги:**

— Энг куонарлиси шундаки, ҳозирги кунда қайси ҳудудда бўлмасин, бинолар курилишига ўша ернинг иқлим шаронти, ҳудудий жойлашиш нуқтаси назаридан ёндашилашти.

Аммо айрим муаммолар ҳам йўқ эмас. Масалан, режалаштирилган лойиҳа ҳужжатларини тайёрлана анчагина мурakkab жарайён. Туман архитекторларининг курилиши билан шугулланадиган тадбиркорларга тўғридан-тўғри йўналиши бериш мумкин. Бу эса анчагина фурсатни тараба этади.

**Зебо ЖАЛИЛОВА,**

**Карши шаҳар архитектура ва куриши бошқармаси бошлиги ўринбосари:**

— Ҳозир Қаршини 500 минг аҳоли истиқомат қиласидаган йирик шаҳарга айлантириш мақсадида бош режа ишлаб чиқилашти. Бу «Ўзшашарсозлик» лойиҳа илмий текшириш институти мутахассислари томонидан амалга оширилашти.

Режали тадбир яхши-да. Бутун Қарши жудаим гўзл шаҳар бўлган. Айниқса, уни тунда ёғдуларга чўмилғанини кўрсантиз, кўнглигинги орзикбет катади. Умуман, мамлакатимизда кечатган ободонлаштириш ишлари ҳайратланарли.

**Шодиёр ШОНАЗАРОВ,**

**Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва шаҳарсозлик бошқармаси бошлиги:**

— Ҳар бир ҳудуднинг курилиши бўйича ўз йўналиши бор. Бош режа ишлаб чиқилганда бу дикъат марказида бўлмаги жоиз. Бинобарин, юқорида қайд этилган қарорда ушбу мезон асосий бўғин хисобланади. Шунинг учун бу борада чукур ўрганишлар, тақдосий-қиёсий ҳулисалар аскотади.

Мамлакатимиз мустақиллиги кўлга киритилган 15 йил ичда кўзин куонтирадиган бунёдкорлик — курилиш, ободончиллик ишлари амалга оширилди. Бу халқимизнинг азму шижоати, меҳнаткашларни самарасидир. Давлатимиз йил сайнин куч-кудратга тўлиб бораяти. Бу эса шаҳарлар янада ободонлашади, қишлоқлар ўзгача кўрку тароватта эга бўлади, дегани.

Юртимизга ташриф буюраётган хорижлик меҳмонлар оқимини кузатинг. Тобора кўпайиб бораяти. Чунки бу юрт қадимдан мъеморчилик санъатининг ўзига хослиги билан дунёни ҳайратларга солган, оҳанрабоси билан ўзига жалб этган.

**СУРАТДА: Термиз темир ўйл вокзали**



коммунал ҳўжалик ва ободонлаштириш соҳаларида амалга оширилаётган туб ислоҳотларининг мазмун-моҳияти, кўлга киритилган ютуқлар ҳамда яқин келажак ва истиқболдати ишларининг амалга оширилишида ушбу соҳа раҳбар ходимлари олдиди турган масалаларни атрофлича муҳокама этишига имконият яратди. Муно-

## Давлат – тижорат ҲАЛҚ БАНКИ

ОМОНАТЧИЛАРНИНГ ТАЛАБ ВА ИСТАКЛАРИНИ ИНОБАТГА ОЛГАН ҲОЛДА НАВБАТДАГИ ЯНГИ

**«МАТОНАТ», «ШОДИЁНА» ва «ФАРОВОН ҲАЁТ»**  
**омонат турларини таклиф этади.**



Жамғарилувчи «МАТОНАТ» омонати Иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари номига очилиб уларнинг пенсия пулларини ҳар ойда нақд пулсиз ўткашип орқали қабул қилиниб, сақланиш муддатидан қатби-назар, йиллик 24 физ хисобида даромад тўланади.

Физ даромади ҳар ойнинг 1-санасига ҳисобланиб, омонат қолдигига қўшилди ва омонатчининг биринчи талаби бўйича нақд пулда берилади.

Муддатли «ШОДИЁНА» омонатига маблағлар 3 ой муддатига йиллик 22 физ даромад тўлаш шарти билан камидаги **100 000 сўм** миқдорида нақд пулда қабул қилинади.

Жамғарилувчи «ФАРОВОН ҲАЁТ» омонатига маблағлар дехқон-фермер ҳўжаликлари аъзолари томонидан нақд пулда ёки ойлик маошларини нақд пулсиз ўтказиш орқали амалга оширилади, сақлаш муддати **6 ой**. Физ даромади йиллик 21 физ.

Омонатчининг истагига кўра ҳоҷлаган пайтда қўшимча бадаллар қабул қилинади.

**ФОИЗ ДАРОМАДЛАРИ ҲАР ОЙДА** нақд пулда берилши ёки омонатчининг хоҳишинга кўра физ даромадлари коммунал тўловларга ёки бошқа хисоб-китоб учун хизмат ҳақи олинмасдан ўтказиб берилши мумкин.

Мазкур омонат турларига маблағлар Ҳалқ банкининг барча филиалларидаги қабул қилинади.

Омонатдаги маблағларингиз биринчи талабингиз бўйича берилши таъминланади.

Ҳалқ банкида аҳоли омонатлари даҳсизлиги Давлат томонидан кафолатланади.

Сизни қизиқтирган қўшимча маълумотларни қўйидаги телефон орқали олишингиз мумкин: 173-99-95

**Мустақиллик туфайли фуқароларимизнинг дунёкараши, тафаккури тубдан ўзгарди. Уларнинг ижтимоий-сиёсий фаолиги ошиди. Бу жараёни истиқолол ишларида ташкил этилган турли марказлар, жамоат ташкилотлари ва жамғармалар фаолияти кенгайиб бораётганида ҳам якъол кўрши мумкин. Масалан, бугун ижтимоий ҳаётимизни «Соғлом авлод учун», «Экосан», «Нуроний», «Махалла», «Олтин мерос», «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати, Болалар спортини ривожлантириши жамғармаси фаолиятисиз тасаввур қилиб бўлмайди, десак янгишмаймиз.**

# ИЖТИМОЙ ҲИМОЯ БАРҚАРОР ТИЗИМИ

Гулнора НОСИРХЎЈАЕВА,

фалсафа фанлари номзоди

ЮРДОШЛАРИМИЗНИНГ давлат ва жамият ҳаётида фоол иштирок этиётгани жамиятимизни янада демократлаштириш ва фуқаролик институтларини шитоб билан шаклана бораётганидан далолат беради. Шу нуқтаи назардан қарагандা, Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг Конституциямизнинг 14 йиллигига бағишилантан тантанали маросимдаги мағрузасида белгилаб берилган вазифалар ниҳоятда муҳим аҳамият касб этади. Чунонча, 2007 йил юртимизда «Ижтимоий ҳимоя йили» деб ёзсон қилинганида катта мазмун ва моҳиҳ бор. Ўтган асрнинг тўқсонинчи йиллари бошида, ҳали мустақилларимиз ёзлон қилинсанда сал олдин мамлакатимиз дехқонларига бир неча юз минг гектар суориладиган ер томорқа сифатида тақсимланни берилган эди. Бу аслида юртбошимиз томонидан ўша йилларда ёк ҳалқимизни ижтимоий ҳимоялашга қаратилган эътибори-нинг илк амалиёти эди. Бу эътибор мустақиллар кўлга киритилга, кучли ижтимоий йўналишга асос бўлди.

1997 йилдан бошлаб, ҳар йили Конституция байрами арафасида келгуси йилнинг шиори тавсия этилишида ҳам катта ҳикмат бор. «Инсон манбафтари йили», «Соғлом авлод йили», «Аёллар йили», «Оила йили», «Она ва бола йили», «Обод маҳалла йили», «Қарияларни қодрлаш йили», «Мехр ва муруват йили», «Сиҳат-саломатлик йили», «Хомийлар ва шифокорлар йили» каби ўтган ўй йилнинг барасини бирлаштирадиган умумий мезон мавжуд. У ҳам бўлса инсон, унинг ҳаёти, орун-нисплари, дарду ташвишларини эътиборимиз марказига кўймодир. Ўтган ўй йилнинг бараси маъно-мазмуни ва аҳамиятига кўра мантиқан бир-бирини тўлдириб, айнан аҳоли мағнаётларини таъминлашга хизмат қилиб келаётir.

Масалан, «Хомийлар ва шифокорлар йили» мақсадларини чукур англайдиган бўлслек, ўз-ўзидан аёнки, амалга оширилган ишларимизнинг ҳали давоми, бу борада ўз сўчини кутаётган муммалор йўқ эмас. Шундан келиб чиққан ҳолда ҳалқимизнинг кайфиги ва эҳтимали, орун ва интилишлари хисобга олинниб, жорий йилимиз «Ижтимоий ҳимоя йили» деб атади.

Хўш, «Ижтимоий ҳимоя йили» дегандага нимани тушунмоқ керак?! Аввало, ижтимоий ҳимоя масаласи фақат давлат ташкилотлари, ижтимоий таъминот ва хайрия мусасасаларининг иши бўлиб қолмаслиги лозим. Бу ўта муҳим масала жамиятимизнинг, барчамизнинг бурчимишга айланни даркор. Бинобарин, «Ижтимоий ҳимоя

тизими сууртадир. Бу тизим давлат томонидан жорий этиладиган, назорат қилинадиган ва кафолатланадиган кексалар, меҳнатга лаёқатсизларни таъминлаш, ёрдам кўрсатиш тизимидир.

Ижтимоий таъминот кексайтган, меҳнатга лаёқатсиз бўлган фуқароларга молдий, тиббий ва ижтимоий ёрдам кўрсатиш бўйича давлат томонидан белгиланган ижтимоий-иктисодий тадбирлар тизими бўлиб, ижтимоий ҳимоянинг муҳим таромоги ҳисобланади. Ижтимоий таъминот тўғридан-тўғри давлат бюджетидан ахлатидаган маблалар, ҳомийларнинг маблаларни ҳисобидан амалга оширилади. Пенсиялар ва ижтимоий нафакалар тўлошлари ижтимоий таъминот-

## МУҲИМ САНАЛАРГА БАҒИШЛАНДИ

Техронда 20-Халқаро китоб форуми доирасида Узбекистонга бағишилантан кўргазма бўлиб ўтди. У мамлакатимизнинг Эрондаги эҷчихонаси томонидан Эрон маданият институти ва Россия, Марказий Осиё ҳамда Кавказ тадқиқотлари Эрон маркази ҳамкоригига ташкил этилди.

ТАДБИР Таълим, фан ва маданият масалалари бўйича Халқаро ислом ташкилотининг (ISESCO) Тошкентни 2007 йилда ислом маданияти пойтахти, деб ёзлон килгани ҳамда Ўзбекистоннинг кўхна шаҳарлари – Самарқанд ва Марғилоннинг нишонланажак юбилейлари шарабига бағишиланди.

Ўзбекистон Республикасининг давлат рамзалири, турли китоб ва рисолалар, плакатлар, шунингдек, ўзбек халқининг кўхна ва бой тарихи ҳамда маданиятини ўзида асос этитирган ҳалқ амалий санъати асарларининг науманалари кўргазма экспозициясидан жой олди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И.А.Каримовнинг «Ўзбек халқи ҳеч қаён ва ҳеч кимга қарам бўлмайди» асари Эроннинг ижтимоий-сиёсий доиралари вакиллари, талабалар ва журналистларда алсуҳда кизиқиши ўйтоди. Уларнинг сўзларига қараганда, ушбу китоб Ўзбекистонда кеч-кеч таъминотни гамхўрлиги сифати тушунилади.

Ижтимоий ҳимоянинг асосий мақсади аҳоли фароновлигининг тўхтовориз яхшиланишини таъминлаш, аҳоли қатламарининг таъмин, маданият, қасаб маъласи, даромадлари жиҳатдан кескин тафовутларига барҳам бериш, жамият томонидан мунносиб ҳаёт даражаси ва инсон тараққётини таъминлашга ёрдам беришдан иборат.

Мамлакатимизда ижтимоий йўналтирилган бозор иктисолётини барпо қилишида давлат томонидан кучли ижтимоий ҳимоя сиёсати олиб борилмоқда. Кучли ижтимоий сиёсат республикамизнинг ўз истиқолол ва тараққёт йўйининг стакки таомиллариданцир. Ишсизлик муаммосини ҳал қилишда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш, касаначилик кўл келмоқда. Қадрлар тайёрлашнинг миллий дастури амалга оширилмоқда. Ўзбекистон Республикаси аҳолисининг 2010 йилчага бўлган даврага мўлжаллаган ижтимоий ҳимоя тизимиning ягона концепцияси ишлаб чиқицган. Унда республикамизда мавжуд бўлган ижтимоий ҳимоя ва ижтимоий ёрдамнинг барча турлари белгилантан.

Хулоса ўрнида айтиш лозимки, 2007 йилнинг «Ижтимоий ҳимоя йили» деб ёзлон қилиниши ва шу асосда давлат дастурининг қабул қилиниши давлатимиз томонидан изчил амалга оширилаётган кучли ижтимоий сиёсатнинг мантиқи давоми бўлди, у ҳалқ фароновлигини оширишга қаратилган кўйлаб ижтимоий, иктисолёт ислоҳотлар мажмунини ўзида жамулем жам этани билан қимматлидир.

«Жаҳон» АА



йили» шиорининг қамрови кенг бўлиб, 2007 йил ҳуқуқий демократик давлат, фуқаролик жамияти куриши йўлидаги катта бир босқич бўлиши кутилмоқда.

Шу билан бирга, ижтимоий ҳимоя тушунчасини ижтимоий ёрдам, ижтимоий нафақа ва ижтимоий таъминот тушунчаларидан фарқламоқ керак. Ўзбекистон миллий энциклопедиясининг тўртгичи жилдиде ёзишича, кексалити, соғлиги, ижтимоий аҳволи, тириклилар учун воситалар билан етарли таъминланмагани туфайли ёрдамга муҳтож фуқаролар тўғрисида давлат ва жамиятнинг гамхўрлиги сифатидан тушунилади.

Демак, Ижтимоий ҳимоя ибораси аввалимбор кенг маънода, яъни мамлакат аҳолиси ижтимоий ва моддий муҳофаза қилинишини таъминлайдиган ва жамиятда қарор топган ҳуқуқий, иктисолёт чора-тадбирлар мажмуми сифатида қўлланилади, иккинчидан эса ёши, саломатлиги, ижтимоий аҳволи, тириклилар билан етарли таъминланмагани туфайли ёрдамга, кўмакка муҳтож фуқаролар тўғрисида давлат ва жамиятнинг гамхўрлиги сифати тушунилади.

Жамиятнинг гамхўрлигига ижтимоий ёрдам дейилади. Бу ёрдам пенсијалар, нафақалар тўлаш, кам таъминланган оиласларга ойлик моддий ёрдам кўрсатиши, 16 ёшга фарзанди бўлган, кам таъминланган оиласларга ойлик нафақа тўлаш, беморлар ва касалларга хизмат кўрсатиш, болаларга гамхўрлик қилиш кўрнишида амалга оширилади. Меҳнатта лаёқатсизларни маддий таъминлашнинг қатъий кафолати тизими иж-



**Мамлакат тараққиёти, унинг нуфузи, эртанин куни баркамол ёшлар кўлида.**  
**Уларнинг нечоги билимли, тадбирли, жамиятга нағи тегадиган бўлиб вояга етиши эса, энг аввало, ота-она тарбияси ҳамда устоз мураббийлар жонкуярлигига боғлиқ.**

Дилфуза МИРЗАКАРИМОВА,

«Жамият» мухабри

ПОЙТАХТНИНГ Чилонзор туманидаги 178-умумталим мактаби хорижий тилларни ўргатишга ихтисослашган билмадаргоҳардан бўйидар. Бу илм масканида 2330 нафар ўкувчи таълим олади. Уларга 120 нафар мамлакали ўқитувчи турли фанлардан сабоқ беришмоқда.

Мактабга қабул қилинган ўкувчилар 1- синфданоқ инглиз тилини ўргана бошлайдилар. Бешинчи синфдан эса немис ва француз тиллари ҳам кўшилади. Бу мактабда таълим олган ўкувчилар кейинчалик инглиз тилида бемалол гаплаша оладилар.

— Тиз билган — эз билади, — дейди маънавий-маърифий ишлар бўйича директор Ўринбосари Нодира Мусаева. — Мактабимиз 2006 йилдан бошлаб Жанубий Кореянинг Сеул шаҳридаги Синхак номли мактаб билан ҳамкорлик қилимокда. Бир неча кун олдин Мазкур мактабнинг бир неча ўқитувчи ва ўкувчилари юртимизга ташриф буоришиди. Инглиз тилида бемалол гаплаша оладиган ўкувчиларимиз уларни шахримизнинг тарихий обидалари билан танишиди.

Мактабда ўкувчилар дунёқарашини кенгайтириш мақсадида турли тад-

биrlар ўтказиш анъанага айланган. Яқинда Хотира ва қадрлаш кунинг багишлаб тадбир ўтказилди. Унда уруш фахрийлари, ёши улуғ отахон-онахонлар, шоир ва ёзувчилар, маҳалла фоллари, тиббиёт ходимлари иштирок этдилар. Шу куни ўкувчилар йигирма ишларни нафар меҳнат фахрийларининг ўйларига бориб, уларга совга улашиб келишиди.

Март ойида ўтказилган «Маҳалла-

нинг энг намунали қизи» конкурсида мактабнинг 10-синиф ўкувчиси Гўзал Тоштургунова биринчи ўринни эгаллади. Барча фанларни азлога ўзлаштирган бу ўкувчи қиз тадбирга келган меҳмонларнинг ўтиборини көзонди.

Бу маскандаги ўкувчилар хорижий тилларни пухта ўрганиш билан бирга, рассомлик, шахмат — шашка, монжир кўллар сингари тўгаракларга қат-



## БИЛИБ ҚЎЙКИ, СЕНИ ВАТАН КУТАДИ!

нашиб, вақтдан унумли фойдаланышда интилоқдадар.

Мазкур билим даргоҳидаги сўнгти кўйироқ битириувчи ўкувчилар қалбидаги эсда қоларли тарзда ўтганлиги бизни жуда қувонтириди.

— Мактабни миаффактили тутагиб, кўйимизга стукил шаҳодатномасини олар эканмиз, бизга жон-диллари билан пухта билим берган азиз ўқитувчи-устозларимизга, қайта-қайта тазим қиласиз, — деди 11-синиф битириувчи, эркин кураш бўйича Ўзбекистон чемпиони Азиз Хикматов. — Мени спорта қизиқтириб, ибратли ўтиларини аямаган жисмоний тарбия устозимдан, айниқса, миннатдорман.

Кулоқ тутинг, юртимиз мактабларида сўнгти кўйироқлар жарангамоқда. Бу — ўкувчи бир тарбия олган, ўсib-улгайган шоғирларни китта ҳаёт остонасида турибди. Бу — тақдирнинг ўзига хос имтиҳони.

мактаб майдонлида ўкувчилар саф тортишади. Кичкина синфдагилар ўзларини катта ўшдагилар билан таққослашади. Ҳамманинг нигоҳи давра тўрида — бу йил 11-синифни битириётган наққирон ёшларга қаратилган. Ўқитувчи-устозларнини аллақандай вазмийлик. Чунки уларнинг кўз олдиди ўн бир йил тарбия олган, ўсib-улгайган шоғирларни катта ҳаёт остонасида турибди. Бу — тақдирнинг ўзига хос имтиҳони.

Хар доимигидек бир дамлик сукунатта кекса устознинг дуоси хотима ясади:

— Азиз болажонлар! Бугун сизлар шўх-шодон мактаб ҳаёт билан хайрлашиб, мустақил ҳаёт остонасига қадам қўймоқдасизлар, — деди мактабнинг энг кекса ўқитувчиси, «Эл-юрт хурмати» ордени соҳиби Клара Иванова. — Сизлар мактабимизнинг лочинларисиз. Турли томонларга парвоз қиласизлар. Лекин, қайси томонга қараб учманг, сизларни Эл-юрт, она Ватан кутади! Шу боисдан сизларга оқ йўл, хайрли парвоз тилаб қоламиз!

**Болаликнинг энг ширин хотиралари ёзги соғломлаштириш марказлари, оромгоҳларида кечади.**

Дилдора ЯҲЁЕВА

## СЎЛИМ ОРОМГОҲЛАР ЧОРЛАЙДИ



Ҳўш, бугун фарзандлар бетакорро лаҳзаларни, ёзги таътил мавсумини мароқни ўтказишлари учун қандай ҳозирлик кўрилган?

— Бу ўйли соғломлаштириш мавсумида 230 минг нафардан зиёд болалар оромгоҳларда даам олиши мўжжалланмоқда, — дейди Ўзбекистон Касаба ўшумларни Федерацияси Кенгаши маъданий-маърифий ва спорт ишлари бўлими мудири Асқарали Султонов. — Уларнинг 2 минг нафари «Мехрибонлик» уйлари, мактаб — интернетлар тарбияланувчилари бўлса, 2 минг нафари кўп болали, кам таъминланган ойлалар фарзандларидир. Мавсумда жами 770 га ўзин оромгоҳ фолијат кўрсатади. Булардан 230 таси шаҳардан ташқарида, 10 таси санатория турдаги, 2 таси спорт-соғломлаштириш, қолгани мактаблар қошидаги кундузиги оромгоҳлардидир.

Жорий йилда ёзги оромгоҳларда болаларни соғломлаштириш ишлари билан бирга даволаш, шунингдек, маънавий-маърифий тадбирлар олиб борилади. Мавсумни ташкили равишда намуналари ўтказиш, ёзги дам олиши мувофиқлаштириш ва мавжуд муаммоларни тезкорлик билан ҳал қилиш мақсадида маҳсус ишчи турдулари тузилган. Бир қатор давлат идора-

жалла» жамғармасининг вилоят бўлимлари ва ҳомийлар маблағларни ҳисобидан сарфланни назарда тутилган.

Илгари турли идора ва ташкилотлар қарамоғида бўлган 14 та болалар оромгоҳи Ўзбекистон Республика Президентин қарори билан касаба ўшумлари тасаруғифга ўтказилиди.

Оромгоҳларда спорт соғломлаштириш ишлари билан бирга даволаш, шунингдек, маънавий-маърифий тадбирлар олиб борилади. Мавсумни ташкили равишда намуналари ўтказиш, ёзги дам олиши мувофиқлаштириш ва мавжуд муаммоларни тезкорлик билан ҳал қилиш мақсадида маҳсус ишчи турдулари тузилган. Бир қатор давлат идора-

жалла» жамғармасининг вилоят бўлимлари ва 5,5 млрд. сўм ҳокимликлар, «Маҳалла» жамғармасининг вилоят бўлимлари ва ҳомийлар маблағлари ҳисобидан сарфланни назарда тутилган.

Шундан 5 млрд. сўм касаба ўшумлари ва 5,5 млрд. сўм ҳокимликлар, «Маҳалла» жамғармасининг вилоят бўлимлари ташкилотлари ҳамоат ташкилотлари ҳамкорлигида аниқ дастурлар ишлаб чиқилинган...

Шунга кўра мавсумга пухта тайёғлар кўрилди. Оромгоҳлар фарзандларимизни ўз багрича чорлашти. Бунда Тошкент шаҳар ҳалқ таълими бош бошқармаси томонидан ишлаб чиқилинган...

Мана, улардан бири —

Шаҳрисабз туманидаги «Лочин» болалар оромгоҳи. Ҳисор тоб тизимлари этагида жойлашган, 15 гектарлик соясалқин маскандаги ҳар йили 2 мингдан зиёд ўғил-қиз соғломлаштирилади.

— Ҳалқаро андозаларга мос, дам олувчилик учун барча қуайликлар яратилган оромгоҳимизнинг мўъжизавий маскан деб аташ мумкин, — дейди оромгоҳ директори Исмат Тўрақулов. — Қўли гул қурувчилар томонидан замоний лойиҳалар асосида бунёд этилган ўткоҳоналар, 30 кишига мўлжалланган мечмонхона, клуб, кутубхона, спорт майдонлари, ошхона, сузиҳ ҳавзаси, аттрақионлар болажонларимиз ихтиёрида. Кези келгандаги шунни ҳам айтиб ўтиш жоизки, оромгоҳимиз Россия ва бошқа МДҲ давлатларидан ҳам болалар бунёд мадданийлини ташкилотларидан.

Мазкур ёзги мавсум мута-

сандилардан ўзига хос масъулият талаб этади. Болалар оромгоҳимизнинг ҳар томонлама рисоладигилек бўлишида, Ўзбекистон Республика Халқ таълими вазирлигининг ўзига хос ҳиссаси бор. Жумладан, вазирлики томонидан ўнга яқин услубий тавсиялар мажмумалари ишлаб чиқилиди ва китобча ҳолида чоп этилди. Бунда Тошкент шаҳар ҳалқ таълими бош бошқармаси томонидан ишлаб чиқилинган...

ла б  
чиқилган  
«Ёзги соғломлаштириш оромгоҳларида «Маънавият ва маърифат» ишларини ташкил этиши» услубий кўлланмаси ўзининг аҳамияти билан ажralиб туради. Унда оромгоҳда амалга ошириладиган кундадлик ишларни ташкилнинг таҳминий режасидан тортгич, «Оммавий тадбирларни ташкил этиш ва ўтказиш» гача бўлган аниқ тадбирлар мундарижаси баён этилган.

Хозигри кунда деярли барча вилоятларда ёзги соғломлаштиришни ташкил этиши бўйича ҳокимликлар билан кўшиш қарорлар қабул қилинган. Мавзуга доир таъжирлардан ордени соҳиби Клара Иванова. — Сизлар мактабимизнинг лочинларисиз. Турли томонларга парвоз қиласизлар. Лекин, қайси томонга қараб учманг, сизларни Эл-юрт, она Ватан кутади! Шу боисдан сизларга оқ йўл, хайрли парвоз тилаб қоламиз!

Бугунги кунда мавжуд оромгоҳлар мавсумга шай ҳолатта келтирилди. Фарзандларимиз қанчалик мазмунли дам олсалар, соғломлаштирилсалар, бу уларнинг келгисидаги ўқиш ва ишларидаги ўз самарасини кўрсатади. Демак, уларнинг мароқли дам олишларига барча ҳисса кўшмоги жоиз. Улар юртимизнинг эртаси, истикболи, нурли келажагидир.

**Ўтмишишимизда саҳоват ва ҳомийлик юксак инсоний фазилат сифатида муҳим аҳамият касб этган.**

**Миллий қадриятларимизга ўғурилган бу каби эзгу анъаналар халқимизга хос бўлган инсонпарварлик ва бағрикенглик негизида тараққий топди, шаклланди.**

**Бугун мамлакатимиздаги ана шундай мустаҳкам асосга эга ҳомийлик фаолияти ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солинмоқда. Яқинда республикамизда «Ҳомийлик фаолияти тўғрисида»ги қонун қабул қилинди. Ушбу қонунинг мазмун-моҳияти хусусида Олий Мажлис**

**Қонунчилик палатаси Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қўмитаси раиси ўринбосари башкариши организатори қўмитаси раиси ўринбосари Иззатулла ТОЛИБОВ билан сұхбатда бўлдик.**

**Иззатулла Ибодуллаевич, Олий Мажлиснинг қўйи палатасида қабул қилиниб, Сенатнинг ялли мажлисида маъкуланб, мамлакатимиз Президенти томонидан 2007 йил 3 майда имзоланч, расман вакти мавжудотда чоп этилган кундан кучга кирган «Ҳомийлик фаолияти тўғрисида»ги қонун мазмун-моҳияти хусусида сўзлаб берсангиз.**

— Бу қонуннинг тайёрланиши мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов томонидан 2006 йилнинг «Ҳомийлик ва шифокорлар йили», деб эълон қилиниши билан узвий боғлиқдир. Конституциямизнинг 13 йиллигига бағишланган тантанали йигилища давлатимиз раҳбари «Кириб келаётган йилини «Ҳомийлик ва шифокорлар йили», деб эълон қиласи, биринчи галда ҳомийлик ҳаракати, ҳомийларнинг маъқеи ва мақомини кучайтиши, бу масаланинг қонун багасини яратишни, бундай бегараз ва олижаноб интилишлар жамиятимизда мунособ ўрни олиши учун кенг жамоатчилик фикрини шакллантиришини кўзда тутилиз», деган эди.

Шу маънода мазкур қонун ҳомийлик фаолиятини ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солиш асосларини аниқлашга йўналтирилган, давлат ҳомиймияти ва бошқарув органлари томонидан уни қўйлаб-куватланишини маъжуд шакллари, Ўзбекистон Республикаси худудида мазкур фаолиятини асосий тушунчалари мазмандана иборат?

# ЎЗБЕКИСТОНДА ҲОМИЙЛИК ФАОЛИЯТИ

## қонун билан тартибга солинади

лари тўғрисида», «Жамоат фондлари тўғрисида», «Вижондон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида», «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги қонунлар, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, Вазирлар Маҳкамаси қарорлари ва бошқа хужжатлар билан тартибга солини келинган эди.

**Мазкур қонун ҳомийлик фаолиятини ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солини асосларини аниқлашга йўналтирилган.**

**Шунингдек, давлат ҳомиймияти ва бошқарув органлари томонидан уни қўйлаб-куватланишини маъжуд шакллари, Ўзбекистон Республикаси худудида мазкур фаолиятини асосий тушунчалари мазмандана иборат**

**хуқуқий асослари белгилаб берилган.**

Лекин амалдаги бу қонунимизда «Ҳомийлик» тушунчалигининг мазмун-моҳияти етарли даражада очиб берилмаган, ҳомий ва ҳайрия ташкилотларини бошқа нотижоюз ташкилотлардан фарқлашшартлари белгиланмаган,

ҳомийлик ва ҳайрия фаолиятини амалга оширган юридик ва жисмоний шахслар учун алоҳида солиқ, божхона ва бошқа имтиёзлар яратилмаган, ҳомийлик ва ҳайрия фаолияти турига кирувчи амаллар доираси аниқланмаган эди. Яқинда қабул қилинган «Ҳомийлик фаолияти тўғрисида»ги қонунда эса ушбу жиҳатлар ўз симонин топган.

**— Мазкур қонунинг умумий қоидалари ва асосий тушунчалари нималардан иборат?**

— Ҳомийлик фаолияти тўғрисида»ги қонун беш боб ва 22 мoddасдан иборат. Қонуннинг биринчи боби «Умумий қоидалар»га бағишиланган. Унинг 3-моддасида ҳомийлик фаолиятининг асосий тушунчалари берилган бўлиб, унда ҳомийликнинг ихтиёрийлик ва бегаразлик тамоилиларига асосан амалга оширилиши белгиланган. Ҳомийлик ким томонидан амалга оширилишидан қатъни назар, албатта, у ихтиёрий ва бегараз бўлиши кўрсатилган.

Ҳомийликнинг мақсадлари тўғрисидаги 4-моддада эса ҳомийлик фаолияти кўрсатадиган ташкилотларнинг қайси фаолиятлари ҳомийлик хисобланиши ва қайси фаолиятлари ҳомийлик хисобланмаслиги алоҳида кўрсатиб ўтилган. Шу билан бирга, атрод-муҳитни муҳофаза қилиш ва ҳайвонот оламини ҳимоя қилиш мақсадларидаги фаолият ҳам ҳомийлик фаолиятини деб тан олинган.

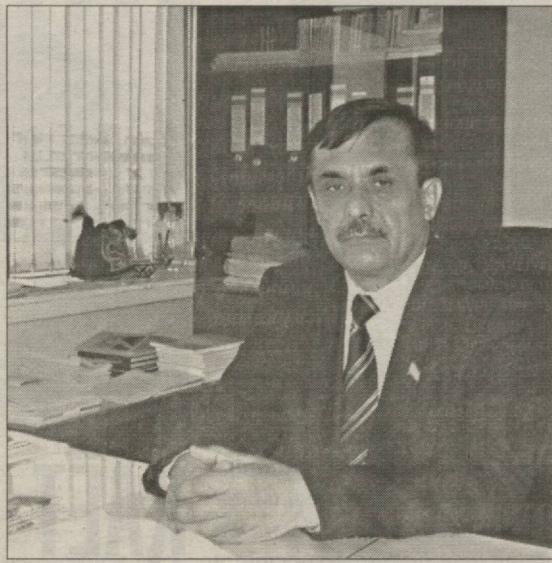
Ҳомийлик фаолияти турла-

ро ҷегараси қонунда «очиқ» қолдирилган, яъни фаолият турлари қонун ҳужжатларига мувофиқ қенгайтиши мумкин. Бу ҳам ҳалқаро ва хорижий қонунчилик талабларига мос келади. Қонуннинг иккичи боби «Ҳомийлик ташкилотлари»га бағишиланган бўлиб, бу бобда ҳомийлик ташкилотларининг ташкилий-ҳуқуқий шакллари, уларнинг муассислари кимлар бўлиши мумкинлиги, ба ташкилотларни давлат рўйхатидан ўтказиши тартиби, уларнинг мулкий ҳуқуқлари, уни шакллантириши манбалари ва бошқа қоидалар белгилаб берилган.

Ҳомийлик ташкилотларнинг ташкилий-ҳуқуқий шаклли, жаҳон тажрибасида мавжуд шаклдан каби ташкилотлар учун белгиланадиган нодавлат нотижорат ташкилотлар шаклида бўлиши кўзда тутилган. Ҳомийлик ташкилотларнинг ташкилий ҳуқуқий шаклидан келиб чиқсан ҳолда, жисмоний ва юридик шахсларнинг муассислар бўлиши мумкинлиги кўрсатилган. Давлат ҳомиймияти ва бошқарув органлари, шунингдек, давлат унитар корхоналари ва мусасаларни ҳомийлик ташкилотларининг муассислари бўлламасликлари ҳам аниқ, баён этилган.

9-моддадар ҳомийлик ташкилотларининг мол-мулки ва унинг шаклланиш манбалари, молизий маблагларни ишлатиш тартибларига бағишиланган, жумладан, улар йиллик харажатлардан факат 20 фойдаланиши устидан назорат қилиш. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланадиган тартибда амалга оширилиши ҳам акс этган.

**Ҳаким АЗИМОВ**  
сұхбатлашы.



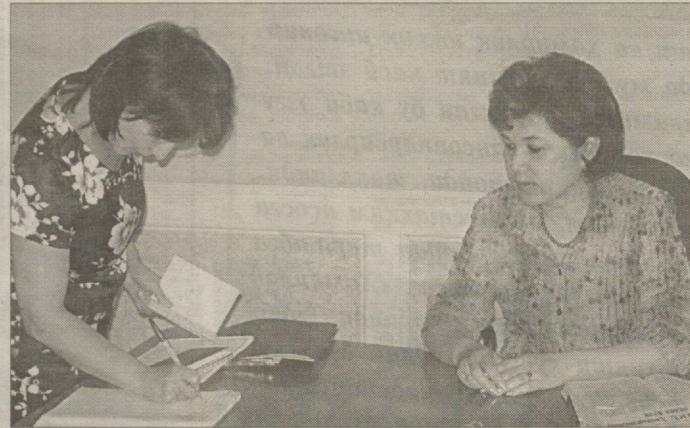
**Оила — жамиятнинг бир бўлаги. Жамиятнинг ижтимоий барқарорлигини, мўътадиллигини ундаги мавжуд оиласларнинг ижтимоий турмуш даражасидан англаб олиши мумкин. Шунинг учун ҳам диёримизда оила авлодлар давомийлигини таъминлайдиган, фарзандлар камолга етадиган мўътабар даргоҳ сифатида эъзозланади. Айниқса, мустақиллик ишларида, жамиятимизда оиласа бўлган муносабат тамомила ўзгача тус олди, такомиллашиди.**

**Дилфуза МИРЗАКАРИМОВА,  
«Жамият» мухабри**

— ЎН йил ичидаги оиласларнинг хукукий асосларини мустаҳкамлайдиган кўплаб хужжатлар дунёга келди. Аввало, 1998 йилда қабул қилинган Оила кодексини бунга мисол сифатида келтириб ўтиш мумкин,— дейди Тошкент шахар Чилонзор тумани фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш (ФХДЕ) бўлими мудириаси Дилпором СУЛАЙМОНОВА.

— Унда оила барқарорлигини умуминсоний ва миллий қадриялар асосида таъминлашга доир қоидалар ўз аксини топган. Бу эса оиласларнинг жамиятдаги ўрнини янада мустаҳкамлайди, айниқса, ижтимоий тадбирларни амалга оширишига имкон туғдиради.

Ана шу қоидаларга асосан, Чилонзор туманида «Оила-муҳаббат қасри», деб номланган жамоатчилик асосида бошқариладиган маҳсус мактаб фоилиятини бошлади. Унда туман хокимлиги, хотин-қизлар кўмитаси, «Маҳалла жамғармаси сингари жамоат ташкилотлари мутасаддилари иштирок этади. Бундан ташқари, жойларда жонли мулокотлар ўюнтирилаётган. Бундай тадбирлар ўз самарасини беряпти. Чунки булардан кутилган максад — ҳар томондан она ва бола саломатлиги таъмимили асосида оила ташкил этилишига эришишоқдир. Зотан, мамлакатимизда соғлем овалодни тарбиялаш масаласи давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бирига айланган. Хусусан, Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 25



## ҲАЁТ ОСТОНАСИДАГИ ИМТИҲОН

**ёхуд никоҳ шартномаси мезонлари нималардан иборат?**

августда қабул қилинган «Никоҳланувчи шахсларни тиббий кўрикдан ўтказиш тўғрисидаги Низомини тасдиқлаш ҳакида»ги қарори айни шу максадга хизмат қильмокда. Бу йўналишда олиб борила-

**Оила ва никоҳ бизнинг миллатимизда ўзига хос муқаддас тушунчалардир. Шунинг учун улар нафакат қонун, агар таъбири жоиз бўлса, азалий-маънавий қадрияларимизга бўлган эҳтиром асосида ҳам ҳимоя этилиши, ардокланиши лозим.**

ётган саъй-ҳаракатлар натижасида, оила кураётган ёшларнинг деярли барчаси ушбу жараёнга жалб қилинаётган. Бунинг самараси ўлароқ, тиббий-кўрик пайтида аниқланадаётган айрим хасталикларга никоҳдан аввал барҳам берилимоқда.

Никоҳдан ўтадиган шахслар аввало, тиббий-кўриқдан ўтиши учун яшаш жойидаги тегишли тиббий

масъулияти бор. Аввало, ҳар бир шахсга тиббиёт варажаси очилади. Текширудан кейинги натижалар маълумоти аниқ қайд этилади. Қайдидир шахсда касаллик аниқланса, даволанишга юборилади. Агар касалликни даволашнинг илохи бўлмаса, никоҳга рухсат этилмайди. Текширидан яширип ўтишинистаган никоҳланувчи шахслар маҳсус текшириш хонасига ёки тегишли тиббиёт марказларига мурожат қиладилар. Бу ерда уларга алоҳида маслаҳат берилади. ФХДЕ ходимлари никоҳланувчи шахсларнинг тиббий-кўриқдан ўтганликлари тўғрисидаги маълумотни олганларидан сўнг никоҳ қайд этилади. Аслида, бу ҳам мустақил ҳаёт олдидаги ўзига хос имтиҳон! Ушбу «имтиҳон»нинг максади мувофиқлигини таъминлаш учун оила хусусида ги хукукий меъёрлар янада мумкам бўлмоғи керак.

Шу ўринда, Олий Мажлис Сенатининг тўққизинчи ялпи мажлиси-

## ФУҚАРО ЛАЁҚАТСИЗЛИГИ НИМА?

хисобланади. Ақли заифлик эса фуқаро туғилганидан бошлаб оқиқона фикр юритиш ва ўз ҳаракатлари юзасидан хисоб бериши қобилиятидан маҳрум бўлишидир.

Фуқаро фикр юритиш ва ўз ҳаракатлари юзасидан хисоб бериши қобилиятини ўйқотган бўлса, бу унинг руҳий касаллик белгиси

хисобланади. Ақли заифлик эса фуқаро туғилганидан бошлаб оқиқона фикр юритиш ва ўз ҳаракатлари юзасидан хисоб бериши қобилиятидан маҳрум бўлишидир.

Фуқарони мумалага лаёқатсиз деб топишида ишбўйича тўплланган барча хужжатлар суд томонидан ўрганиб чиқилмоғи ва шу асосида асослантирилиши лозим.

да маъқулланган ва мамлакатимиз Президенти томонидан имзоланиб, жорий йилнинг 6 апрелида матбуотда эълон килинган «Ўзбекистон Республикаси Оила кодексининг 49-моддасига ўзгариши кириши тўғрисида»ги Конуни хусусида ҳам тұтхалиб ўтсангиз.

— Оила қуришининг айрим нозик жиҳатларини ҳисобга олиб, шунингдек, амалдаги қонун хужжатларидаги муайян зиддиятларни бартараф этиши максадида мазкур хужжатга ўзгаришилар киритилди. Унга кўра, никоҳланувчи шахслардан бири, ўзида таносил касаллиги ёки одам иммунитети танқислиги вируси (ОИТС) борлигини иккинчисидан яширганлиги исботланса, бу ҳолат суд томонидан никоҳнинг ҳақиқий эмас, деб топилиши учун асос бўлади.

— Оила ҳуқукинг асосларининг узвий бир қисми бўлган никоҳ шартномаси ҳақида ҳам ўз мuloхазаларингизни билдирангиз?

— Никоҳнинг расмий қайд этилиши, унда иштирок етётган йигит ва кизининг шахсий ҳамда мулкий хукукларини юзага келтиради. Оила кураётган бугунги ёшлар ичада бу жараёнча, тадбиркорлик кобилияти ёки интеллектуал салоҳияти билан моддий-молиявий жиҳатдан анча нарсага эришганлари кўпчиликни ташкил этади. Эр ва хотиннинг никоҳнинг ўзига тегиши бўлган мол-мулки, шунингдек, улардан ҳар бирининг никоҳ давомида ҳада, мерос тариқасида ёки бошқа битимлар асосида олган мол-мулки фақат ўзининг мулки ҳисобланади.

Шу маънода, эр-хотиннинг биргалиқдаги умумий мулки эса уларнинг никоҳ давомида ортигриган, шунингдек, никоҳ қайд этилганга қадар умумий маблағлари ҳисобига олинган буюм ёки бошқа нарслари бўлиши мумкин. Буларнинг барчаси никоҳ шартномасида акс этирилса, оила аъзоларининг мулкий хукуклари таъминланаби, ўзаро келишмовчилик чиқишининг олди олиниади.

Никоҳ шартномаси никоҳ давлат рўйхатига олингунига қадар ёки никоҳ даврида тузилиши мумкин. Никоҳ давлат рўйхатига олингунига қадар тузилган шартнома у давлат рўйхатига олинган кундан бошлаб кучга киради. Шартнома ёзма шаклда тузилади ва албатта нотариалидор орқали тасдиқланшиши шарт.

Кискаси, оила ва никоҳ бизнинг миллатимизда ўзига хос муқаддас тушунчалардир. Шунинг учун улар нафакат қонун, агар таъбири жоиз бўлса, азалий-маънавий қадрияларимизга бўлган эҳтиром асосида ҳам ҳимоя этилиши, ардокланиши лозим.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 30-моддасида «Руҳий касаллиги ёки ақлий заифлиги оқибатида ўз ҳаракатларининг аҳамиятини тушуна олмайдиган ёки уларни бошқара олмайдиган фуқарони суд қонун хужжатларида белгилаб қўйилган тартибда мумалага лаёқатсиз деб топиши мумкин ва бундай фуқарога васийлик белгилана-ди» деб қайд этилган.

**Абдураҳмон ЁКУБОВ,  
хукукшунос**

# ТАРАҚКИЁТГА ХИЗМАТ ҚИЛУВЧИ КАШФИЁТ

**XX аср космос технологиялари, автоматика, янги алоқа воситалари ва умуман фан-техника тарақкитетида электроника ва микроЭлектрониканинг бекиёс ўрнини белгилаб берди. Ушбу фанлар самараси даврининг долзарб муаммолари — экология, энергетика, табиий бойликларни асрар-авайлашида, тежамкорона мазмун ва шаклдаги иш жойларини яратишда кўришатти. Айни пайтда у келажаск иктисадийтинг энг муҳим йўналиши сифатида жадал суратлар билан барча мамлакатлар томонидан ривожлантирилмоқда. Хусусан, Япония, Жанубий Корея, Сингапур каби мамлакатлар ривожланиши ва иктисадий фаровонлигида электроника ва микроЭлектроника салмоқли аҳамият касб этганни ҳаммага маълум.**

Рамизула МҮМИНОВ,

Ўзбекистон Фанлар Академияси академиги, физика-математика Фанлари доктори

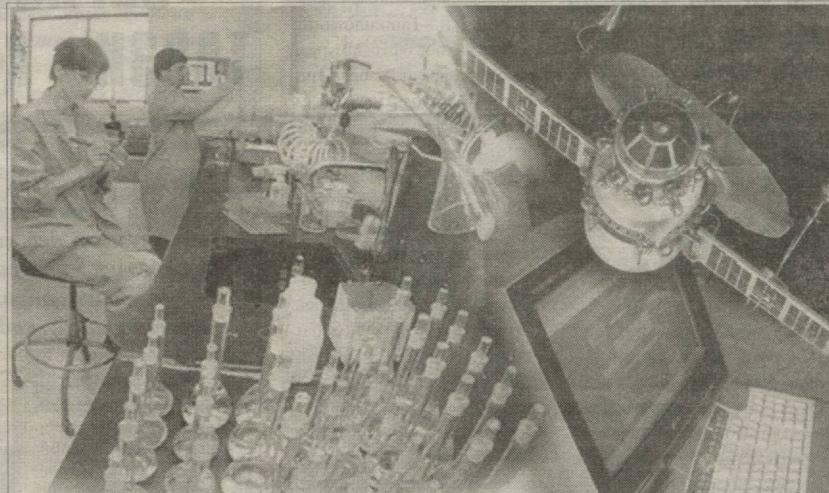
БУГУН инсоннинг нанотехнология ва наноэлектроника соҳасида улкан қашфиётлар арафасида турибди. Наноэлектроника — бу микроЭлектроника фанининг янги босқичи бўлиб, яратилаётган курилмалар, асборлар, моддалар мажмууси асосида эмас, балки саноқли ва танланган атом молекулалари иштирокида вужудга келади. Бунда электрон лампалардан — яримтказич, транзистор орасидаги фарқлар қанча бўлса, энди микросхемалар билан наноэлектрон асбоб ўртасидаги фарқ ундан ҳам зиёдро, эканлигини таъкидлаш зарур. Бир нано — бир метрнинг миллиарддан бир қисмига тенг ўтчов бирлигидир. Бу инсоннинг таомони мажмуси асосида саноат, қишлоқ хўзалиги, энергетика, алоқа воситалари, транспорт, барча жабхаларда мисли кўрилмаган имкониятлар ва қуалитиклар фикрича, яқин 10-15 йилда инсоннинг нанотехнология-наноэлектроника маҳсулидан ўз ҳаётининг барча соҳаларида тўла фойдалана оладиган даражага эришади.

Республикамизда нанотехнология-наноэлектроника соҳасида олиб борилиётган ишлар саломини 2007-2011 йиллар давомида фундамен-

шу йўналишга, унинг ривожланишига ва унинг таддигига йўналтирилган. Республика олимларининг бу соҳада эриштан натижалари дунёдаги энг нуфузли илмий журнallarda чоп этилмоқда. Умуман ўзбек олимларининг бу соҳадаги иттихутиларининг дунё илмий жамоатчилиги тан оладиги.

Тошкент Давлат Техника Университетида фаолият кўрсатиб келаётган «Электроника ва микроЭлектроника» кафедраси бу соҳада каллрлар тайёрлаш бўйича республикада энг йирик, салоҳиятли даргоҳидир. 2006-2007 ўкув йилида кафедра қошида «Нанотехнология» мутахассислиги очилди. Бугунга келиб электроника-микро-

кремний кристалларда илмий ва амалий жиҳатдан ўта муҳим бўлган бир қатор янги физик ҳодисалар кузатилиди. Кафедра профессор-юқитувчилари ўта сезгир, тез ишлайдиган ва ҳар қандай жисм температурасини масофадан аниқ, тез назорат қилиш имконини бёрадиган термодатчилар, магнит датчиклар, 77-320 градус Кельвина ҳароратда ишлай оладиган, интеграл ёргулук мавжуд бўлганда ҳам инфракииз нурларни сеза оладиган инфракииз нурли датчикларни қашф этилар. Булардан баязиларини ҳозирининг ўзидаёт, етарили даражада ишлаб чиқариш йўлга кўйилган. Янги технологиянинг яна бир муҳим томони шуки, бу



**Наноэлектроника — бу микроЭлектроника фанининг янги босқичи бўлиб, яратилаётган курилмалар, асборлар, моддалар мажмууси асосида эмас, балки саноқли ва танланган атом молекулалари иштирокида вужудга келади.**

тал илмий ишларга давлат томонидан эълон қилингандан грантларга таклиф этилган илмий лойиҳалар яққол ифодалайди. Физика соҳасида таклиф этилаётган илмий мавзуларнинг асосий қисми мана

электроника, наноэлектроника бўйича стук мутахассис тайёрлаш борасида муқаммал асосида фаолият юртилмоқда. Кафедранинг «Фотон» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Ўзбекистон Фанлар Академияси, Физика-техника институти, Электроника институти, Иссиклик физикиси бўлимлари олимлари билан илмий ўқувтажиби алмаши, бу илмий даргоҳлар учун стук мутахассислар тайёрлаш имкониятини янада оширмоқда.

Кафедрда охирги ўн йиллар давомида кремний кристал панжараси концентрацияси, унинг юза ва ҳажмидан тақсимоти, заряд ҳолатларини бошқариладиган насторуктуралар-нанокластер ҳосил этишга янги имкониятлар яратиб, дифузион технологияни яратишга хизмат қиласи. Бундай технология асосида олинган наноўлчамли тузилмали

технология асосида кремний материалининг магнит хоссаларини бошқариш мумкин бўлади. Бу янги таидаги магнит ярим тказич материялларини яратиш мумкинлиги исбот этилди ва тажрибада тасдиқланди. Бундай материаллар микроЭлектроника ва наноэлектрониканинг бир қисми сифатида янти йўналиш — спектроника курилмаларининг янги аводдини яратиш имконини беради.

Тошкент Давлат Техника Университети олимларининг бу соҳадаги олиб борган илмий ишлари муносиб рашвишида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўзбекистон Республикасининг фан ва техника, адабиёт, санъат ва меморчилик соҳасидаги давлат мукофотлари Кенгашининг 2007 йилда бериладиган давлат мукофотлари танловигига тақдим этилди.

Яқинда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги «Келажак овози» республика ёшлар ташабbuslari маркази билан ҳамкорликда Абу Райхон Беруний номидаги Тошкент давлат техника университетида «Фантехника тарақкитети ва ёшлар» маевуида илмий-амалий анжуман юштириди.

## ФАН-ТЕХНИКА ВА ЁШЛАР

Дилдора ЯҲЕЕВА

ЕТТИНЧИ бор ўтказилётган мазкур ағжуманди мамлакатимиздаги турли олий ўкув юртларидан таҳсил олаётган, фундаментал фанлар, рационализаторлик, тақлифлар, техник лойиҳалар ва ишланмалар, ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва бончарни йўналишлари ҳамда ижтимоий-туманиятар фанлар бўйича илмий изланини олиб бораётган қарийб беш юз нафар иктилори таълаба иштирок этди. Шунингдек, унда «Келажак овози-2006» танловининг рационализаторлик тақлифлар, техник лойиҳалар ва ишланмалар номинацияси бўйича голиблари ҳам катнашиди.

Уч кун давом этган мазкур анжуманди ёш тадқиқотчиларнинг электроника, автоматика, компьютер технологиялари, механика, машинасозлик, нефт-газ саноати, экология ва геология сингари долзарб йўналишлар бўйича олиб бораётган илмий изланишилари етакчи олимлар ва мутахассислар томонидан синчилик таълуб этилди. Ёшлиримизнинг турли жабхалар, хусусан, асримизнинг долзарб муаммоларидан бир — экологик мусаффолини таъминлаш, энергияни тежаш ҳамда қайта тикланувчи энергия манбаларидан оларни салаларига бағишиланган илмий изланишилари алоҳида ўтироф этилди.

Тошкент давлат техника Университети энергетика факультети 2-курс талабаси Дилшод Рустамова — ана шундай истебодидан ёшлардан бир. У шамолдан электр энергияси олишининг замонавий усусларини ишлаб чиқиш бўйича самарали изланиш олиб бормоқда. Ёш тадқиқотчиларининг бу борадаги илмий натижалари мутахассислар томонидан муносиб баҳоланди. У танловининг энергетика ва энергия тежамкорлиги йўналиши бўйича биринчи ўрип соҳибаси бўлди.

Анжуманда танловинг барча йўналишлари бўйича ҳам голиб ва совориндорлар аниқланди, муносиб тақдирланди.

**Александр АБДУЛОВ:****ЖАМИЯТ БИРЛИГИ -  
ҚУДРАТЛИ КУЧ**

Таниқли киноактёр Александр Абдулов ижро этган ёрқин образлар ўзбек томошабинларига яхши таниш. У юртимизга тез-тез ташриф буюриб туради. Унинг мамлакатимизда кечётган жараёнлар хусусида билдирган фикрлари оммавий ахборот воситаларида кўп марта чоп этилган.

ХУСУСАН, Андикон воқеалари ҳақида 2005 йил «Известия» газетасига берган интервьюсида: «Ишончим комилки, бу ерда содир бўлган фожеалар ташқаридағи сиёсий кучларнинг иши. Уларга Қирғизистондаги воқеалар камлик қилган, шекили... Лекин, Ўзбекистонда улар кўзлаган «иш»лар, амала ошмайди...», — дей хаолоси фикрлар билдирган эди.

Актёр Мустақил Давлатлар Ҳамдустлиги мамлакатлари, жумладан Марказий Осиёда кечётган ижтимоий-сиёсий воқеаларга ҳозир ҳам бефарқ эмас. Масалан, яқинда «Аргументы и факты» ҳафтагомасида ўзлон қилинган сұхбатда күйидагиларни баён этган:— «Грузияда нималар бўлаётганини ҳар қандай содда одам ҳам тушунади. Ёки Украина



**Истроил хавфсизлик хизмати  
мамлакат бош вазирига қарши  
сүнқасд олдини олди, деб хабар  
тарқатди Истроил оммавий ахборот  
воситалари.**

**ШИФОКОРМИ  
ЁКИ ТЕРРОРЧИ?**

МАХСУС хизмат ходими Аристоил бош вазирини ўлдиришни режалаштирган 25 ёшли шахсни кўлга олган. Мазкур шахс беш йилдан бўён «Чегара билмас шифокорлар» деб аталаувчи халқаро ташкилотда ишлаб унинг расмий гувоҳномаси

билан Истроил ҳудудига белмал кириб-чиқаётган эди.

Ҳарбий лагерларнинг бирида махсус тайёргарликдан ўтган бу шахс сўроқ жараёнида ўз айбины тан олди.

Шу ўринда эслатиб ўтамиш, «Чегара билмас, шифокорлар» халқаро ташкилоти 1971 йил

Францияда бир гурух француз шифокорлари томонидан ташкил этилган. Ташикотининг мақсади табии оғатлар, уруш мажоралардан жабрланган аҳолига фанкулодда тез ёрдам кўрсатиш ҳисобланади. Ташикотининг бешта — Париж, Брюссель, Антверпен, Барселона ва Люксембургда тезкор биороси ва дунёнинг турли минтақаларида йиғирмага яқин ваколатхоналари бор. Ташикот котибияти Брюсселда жойлашган.

Ушбу вазиятга муносабат билдириб айтиш лозимки, қаочонгacha «халқаро нодавлат ташкилот» қобигига яширинган айрик сиёсий кучлар ўзга мамлакатларда кўпорувчилик ишларини олиб бориша экан...

**МАМЛАКАТДАН  
ЧИҚАРИБ ЮБОРИЛДИ**

**Польша фуқароси  
Ярослав Лукасикнинг  
Белоруссияда доимий  
яшаши ҳуқуқини берувчи  
руҳсатномаси бекор  
қилинди ва зудлик билан  
мамлакат ҳудудидан  
чиқиб кетиши  
буюрилди, деб хабар  
тарқатди Белоруссия  
оммавий ахборот  
воситалари.**

ПОЛЬША фуқароси «Конфесиялараро муносабатлар соҳасида Белоруссия миллий хавфсизлиги зарар етказишга» қартилган фаолият юриттигинликда айбланмоқда. Яқинда протестант роҳиб бўлган АҚШ фуқароси Дэkker Тревисга нисбатан ҳам ана шундай қарор қабул қилинган эди.

Дэkker Тревис расмий жиҳатдан хайрия ташкилотаридан бирининг ходими саналади. Аммо, кейинчалик маълум бўлдики, у Минскдаги протестант черковининг роҳиби экан.

Кузатувчilar қонунга зид диний фаолият юритган хорижликларнинг мамлакатдан чиқариб юборилиши онда-сонда учрайдиган воқеа эмаслигини таъкидламоқдалар. Сўнгти ярим йил мобайнида йиғирмадан зиёд миссионерлар — ўн нафар америкалик фуқаро — протестант ва католик черковининг ўй иккиси нафар роҳиби ва роҳибалари Белоруссиядан чиқариб юборилган.

**ЖАНГАРИЛАР  
ҚЎЛГА ОЛИНДИ**

Жанубий Қозогистон ва Жамбул вилоятларида портмашлар содир этишга ҳозирлик кўраётгани «Хизб-ут-такхир»га мансуб экстремистик гуруҳ аబзолари қўлга олинган.



Полиция боштигининг айтишича, жангири гуруҳ ўз вақтида зарарсизлантирилган. Лекин гуруҳга оид яна 10-12 нафар киши қилирлимоқда, леб маъдумот берди Жанубий Қозогистон вилояти Ички ишлар департamenti бошлиги журналистлар учун ўтказилган брифинингда.

**«СОҒЛОМ АХЛОҚ  
ТАРЗИ» ҲИМОЯЧИСИ**

**Фарб ахлоқи учун ҳалқимиз менталитетига  
хос шарму ҳаё, ибо деган тушунчалар  
бегона. Эркинлик шиори остида улар ҳар  
қандай номаъкулчилукни амалга ошириш  
мумкин деб ҳисоблайдилар. Акс ҳолда  
бесоқолбозлик сингари шармандали ҳолатлар  
гарбнинг айрим ҳалқаро тузилмалари  
томонидан бу қадар «ҳимоя» қилинмаган  
бўларди.**

КАУНАС шаҳрининг (Литва) троллейбус ҳайдовчилари гомосексуалистларга нисбатан сабртоғатли бўлишга чорловчи плакатларни кўтариб олган йўловчиларни ташишдан бosh тортдилар, деб хабар беради «Reuters» агентлиги.

Агентликнинг маълум қилишича, «ноанъанавий интим муносабатларга мойил шахсларга сабр-тоқатли бўлишини тарби килиш учун сарфланёттан мабланнинг учдан иккиси Европа иттифоқидан тушмоқда, қолган қисми эса Литва ҳукумати томонидан молилиштирилмоқда».

Еврокомиссия матбуот-аттавеси Катарина Фон Шнурбайн Европа иттифоқи амалдорлари «бу лойиҳа амалга оширилган қолтанидан жуда афсуза» эканligини билдирган.

Шуни айтиши керакки, бундай тарбиботга Москва ҳукумати ҳам жуда салбий муносабат билдирган. Ахборот агентликлари хабар берисича, куни кеча шаҳар маъмурлари шу йил 27 майда ўтказилиши мўлжалланган гей-парадни расман таъкидлаган.

Ўз навбатида православ ва мусулмон руҳонийлари ҳам шаҳар маъмурларининг қарорини кўллаб-кувватлабаган.

Жамиятнинг ахлоқий қадриятларига зимдан пуртур етказидиган бундай хатти-ҳаракатларни ҳимоя қилишига ихтинослашган «Human Rights Watch» ташкилоти илгарироқ Москва шаҳри мэрини «Иснод зали»га киритган эди.

«Human Rights Watch» вакиллари гомосексуализмни софлом ахлоқ тарзининг бир қуриини деб ҳисоблайдилар.

Шу боисдан ҳам ташкилотнинг Москвадаги ваколатхонаси раҳбари Аллисон Гил уялмай-нетмай: «Гомосексуализм тарбиятининг эркинлиги мамлакатда демократия дараҳасининг кўрсаткичи ҳисобланади», деган бачкана фикри айтган.



**Спорт**

Жаҳон  
ахборот  
агентлиги  
матбуот  
хизматининг маълум  
қилишича, яқинда  
Австрияning  
«Остеррайх» ва  
«Хойте» газеталари ўз  
саҳифаларида  
ҳамортизимиз Руслан  
Чагаев билан қилинган  
интервьюни чоп этди.  
Венага ташриф буорган  
боксчимиз  
журналистлар билан  
сұхбатда жаҳон  
чемпиони сифатидаги  
таасусротлари ва яқин  
келажакдаги режалари  
билан ўртоқлашди.

— ВАТАНИМДА мени  
қархамондек кутиб олишиди.

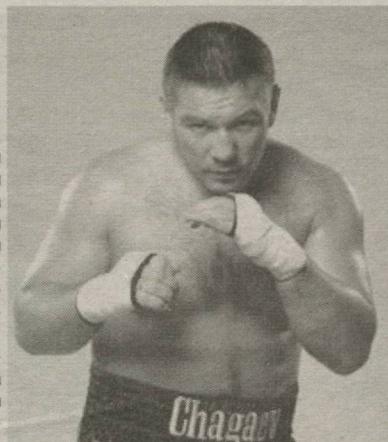
## «МЕН – РУСЛАН ЧАГАЕВМАН!»

Кўчалар ва хиёбонларда минглаб одамлар менинг ғалабамни катта тантана билан нишонлашди. Бу ҳақиқатан ҳам ажойиб эди. Августда иккичи фарзандим дунёга келиши кутиласяти. Бу воеа менга гўзал маънавий рағбат бўлиши аник. Барча йўналишларда мутлак жаҳон чемпиони бўлиш — менинг юксас орзум. Владимир Кличко ҳалигача таклифимга жавоб бергани ўй. Мақсадимга албатта еришаман. Бунга ишончим комил, — дейди чемпион «Остеррайх» газетаси мухбирига.

«Хойте» газетасининг мухбирини эса Руслан учун қай бир натижа муҳимроқ

бўлгани, яъни жаҳон чемпиони камарини кўлга киритиши ёки Валуев устидан ғалаба қозониши, деган савол қизиқтирган.

— Жаҳон чемпиони бўлишига бутун ҳаётим мобайнида интилганман. Валуев устидан қозонилган ғалаба эса ана шу йўлда қилинган ишнинг бир қисми, холос. «Оқ Тайсон» номини менг журналистлар беришган. Шунга қарамай, мени ўз иссимм билан аташларини хоҳлар эдим.



Мен – Руслан Чагаевман!  
Ўйлаймизки, Руслан йўлидаги барча рақибларини мағлубиятга учратиб, мутлак жаҳон чемпионлигини кўлга киритади. Чунки унинг ортида миллионлаб муҳисислари — Ўзбекистон турибди.



**Об-Ҳаво**  
Баҳор аста-секин ўз ўрнини  
ёз фаслига бўшатиб  
бераётгани сезилиб қолди.  
Кунлар исиб, симоб устуни  
қоқ пешинда 30 дараҷадан  
юқорига ўрлаяти. Анҳор ва  
ҳозузларда чўмилётган  
болалар тез-тез кўзга ташланадиган бўлиб  
қолди.

Республика Гидрометеорология маркази  
маълумотига кўра, 25-29 май кунлари  
мамлакатимизда ҳаво булатланиб турсада,  
ёғингарчилик кутилмайди. Шарқдан  
секундига 5-10 метр тезлиқда шамол эсади.  
Ҳарорат кечалари 13-18, кундуз кунлари 27-  
32 дараҷа иссиқ бўлади.

Республиканинг тогли ҳудудларida ҳам ҳаво  
булатланиб турсада, ёғингарчилик  
кузатилмайди. Шарқ томондан секундига  
7-12 метр тезлиқда шамол эсади. Ҳарорат  
кечаси 7-12, кундузи 15-20 дараҷа иссиқ  
бўлиши кутилади.

## ТАСОДИФИЙ КАШФИЁТ

Инсоният тарихида илк телефонни машҳур ихтирочи Александр Белл қашф этгани  
кўпчиликса маълум. Бироқ, телефонда илк  
маротаба ким сўзлаганини ҳар ким ҳам  
билавермайди.

Шоҳаббос ДАНОБОЕВ



БЕЛЛ аслида электр сигналлар устидаги тажриба ўтказини мўлжаллаган. Кўшини хонада унга Ватсон исмли шоғирди ёрдам бергаётган бўлган. Шунда Белл Ватсонга электр сигнални юборган. Аммо аллақандай чалкашлик туфайли симларни нотўғри улаб кўйган шоғирд ўз хатосидан фазабланиб, бир нималар деб юборади. Белл шоғирдининг овозини эшигади ва телефон қашф этилади.

Илк телефон аппарати эса машҳур адаби Марк Твен хонадонига ўрнатилган.

## ШАРБАТИ – ЮРАККА ҚУВВАТ

Серкүёш юртимизда ўрик пишиди. Бу серхосият  
неъмат ҳақида тарихий манбаларда кўплаб  
маълумотлар бор. Ўрик энг кўп тарқалган мевали  
даражатлардан бири ҳисобланади.  
Мутахассисларнинг фикрича, ҳозир жаҳон бўйича  
300 минг гектардан зиёд ўрикзор мавжуд. Бизнинг  
мамлакатимизда, айниқса Фарғона водийси ва  
Зарафшон воҳасида умумий меваузорларнинг  
катта қисмини ўрикзорлар ташкил этади.

Улугбек БОБОЕВ

ЎРИК мевалари таркибида  
да 27 физзага қадар қанд, 2,5 физзагача органик кислоталар (олма, лимон, узум  
кислоталари), пектин, крахмал, ошловчи моддалар, темир, мис, кальций, магний  
микроэлементлари, калий тузлари билан бир қаторда  
РРС витаминалари, каротин, каби фойдали моддалар, темир, мис, кальций, магний  
микроэлементлари, калий тузлари билан бир қаторда  
РРС витаминалари, каротин, каби фойдали моддалар  
бор. Ўрик магзид таркибида  
50 физзага қадар мой, оқсил  
моддалар, В<sub>15</sub> витамины,

нади. Ўрик магзи бошқа доривор ўсимликлар билан бирга нафса йўлла  
рининг ялиғланишни саллиларида, кўк йўталда тавсия этилади.

Унинг мевалари кишига дармон багишлайди, камконлик билан оғриди-  
диган кишиларга даво бўлади. Шунингдек, ўрик таркибида мавжуд бўлган  
калий тузлари юрак-кон — томир касалларни билан бирга нефрит касаллигини даволашда фойдаланади. Магзидан олинадиган  
мойдан шифобаҳш молҳамлар тайёрланади. Унинг мойи қотмаслиги сабабли ундан баязи дориларни эритишида фойдаланади.

Абу Али ибн Сино ўрик  
ва унинг елиминдан ошқозон-  
ичак фаолиятини яхшилашда  
фойдаланган.

Халқ табобатида юрак бе-  
зовта қўлганида, хафақон ка-  
саллигида ўрик магзидан  
дамлама ичиш тавсия қўли-

Ўрик данагининг пўстлог-



ларидан активлаштирилган  
қўмир олинади. Бир гектар  
ўрикзорлардан боларилар  
40 килограммгача аъло нав-  
ли асал иғиши мумкин.

Ўрик ҳақида ажойиб  
қўшилар ҳам яратилган. Ҳас-  
сос ўзбек шоири Ҳамид  
Олимжон шеърига басталан-  
ган: «Деразамнинг олдида  
бир тул ўрик оптоқ бўлиб гул-  
лади» деб бошланувчи маш-  
ҳур кўшиқ кимларни тўлқин-  
лантиргмаган дейсиз?..

## БОШ МУҲАРРИР

Сирожиддин РАУПОВ

## ТАХРИР ҲАЙЬАТИ

Маъруфжон УСМОНОВ

Қиём НАЗАРОВ

Жамолиддин ҲАҚИМОВ

Рифат САРБАЕВ

Рустам КОСИМОВ

Норбобо ШАКАРОВ

Беҳзод ХОТАМОВ

Нурали ШОДИЕВ

## МУАССИСЛАР

Фуқаролик жамиятини

ўрганиш институти

Ўзбекистон Республикаси

Президенти хузуридаги

Давлат ва жамият курилиши

академияси

Ўзбекистон Нодавлат ноти-

жорат ташкиллар миллий

ассоциацияси

Ўзбекистон мустақил босма

оммавий ахборот восита-

ри ахборот агентларни

ни ривожлантириша

кўллаб-куватлаш жамоат

фонди

Ўзбекистон Савдо-саноат

палатаси

Тадбиркорлар ва ишибилар-

монлар ҳаракати — Ўзбекис-  
тон Либерал-демократик

партияси

“Фуқаролик жамияти —

Гражданское общество —

Civil society” журнали

## НАВБАТЧИ МУҲАРРИР

Абдували КУТБИДДИНОВ

## ДИЗАЙНЕР

Хабибон БОЛТАЕВ

## НАВБАТЧИ

Бунёд АБДУЛЛАЕВ

“Шарқ” нашриёт-матбаа  
акциядорлик компанияси  
босмахонасида чоп этилди.  
Манзил: Буюк Турон

кўчаси, 41.

Буюрта рақами Г-436

Адади: 8018

Газета “Фуқаролик жамияти

— Гражданское общество

— Civil society”

журналининг ҳафталик

иловаси.

Газета Ўзбекистон матбоят  
ва ахборот агентлигига

2006 йил 0010-рақам

билан рўйхатга олинган.

## ТАХРИРИЯТ МАНЗИЛИ:

100003, Тошкент шаҳри,

Ўзбекистон шоххўнasi, 45-й.

Маълумот учун

телефонлар:

132-60-98, 132-60-74.

Электрон почта:

[info@jamiyatgzt.uz](mailto:info@jamiyatgzt.uz)

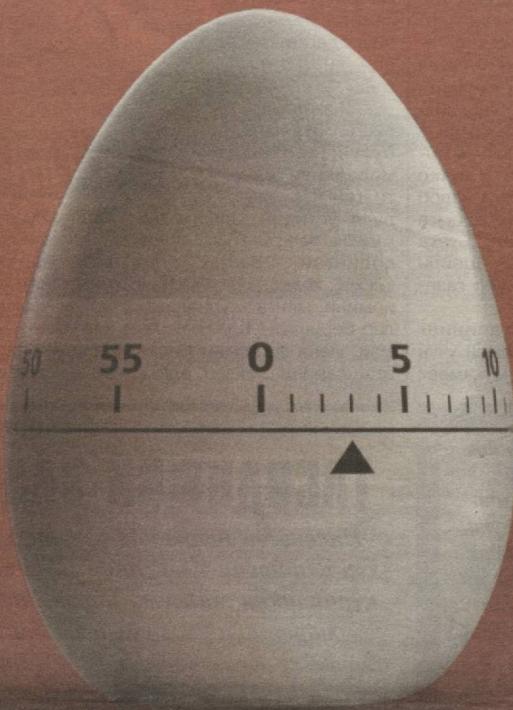
[jamiat@mail.ru](mailto:jamiat@mail.ru)

“Жамият” дан олинган  
маълумотларда манба  
сифатида газета номи  
кўрсатилиши шарт.

① — тижорат белгиси

Топшириш вақти: 20.00

Топширилган вақти: 21.35



# RED

	«RED BASIC»	«RED LIGHT»
Абонент тўлови	\$0	\$0,04 (кунига)
Ўзбекистон бўйича чиқувчи ва кирувчи алоқа	\$0,05 (1 дақиқа учун)	\$0,05 (1 дақиқа учун)
Тармоқ ичидаги чиқувчи алоқа	\$0,02 (1 дақиқа учун)	\$0,02 (1 дақиқа учун)
Тармоқ ичидаги кирувчи алоқа	\$0	\$0
Секунд бўйича тарифлаш	61-секунддан	1-секунддан

Кўпроқ қўнғироқ қилинг ва мулоқотда бўлинг!

Батагисия маълумот:  
 Моб.: 0890  
 Tel.: (+998 97) 1300909, 1310909, 1930909  
[www.mts.uz](http://www.mts.uz)  
 Хизматлар лицензиялантан  
 Ўзбекистон Республикасида хизматлар «УзРМБанк» компанияси томонидан таҳдим этилади.  
 Туповлар сўмда УзРМБанк тўлов кунидаги курси бўйича амалга оширилади  
 Нархларга барча солихлар киритилган

